



---

REPUBLIKA SLOVENIJA

---

MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

---

**IZHODIŠČA IN PODLAGE  
ZA PRIPRAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN  
DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI ŠOLI**

**OSNUTEK  
ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI  
ŠOLI**

**OBRAZLOŽITVE  
OSNUTKA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O  
OSNOVNI ŠOLI**

**Ljubljana, 18.5. 2007**

# IZHODIŠČA IN PODLAGE ZA PRIPRAVO PREDLOGA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI ŠOLI

## 1. Ocena stanja in razlogi za sprejem zakona

Osnovnošolsko izobraževanje ureja Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS 81/06 – uradno prečiščeno besedilo – UPB3, v nadaljevanju: ZOsn). V uvodnem delu ZOsn so med drugim opredeljeni cilji osnovnošolskega izobraževanja in učni jezik. V okviru programa in organizacije dela v osnovni šoli so na zakonski ravni urejene sestavine programa osnovnošolskega izobraževanja, predmetnik in učni načrt ter načrtovanje in organizacija dela v osnovni šoli. ZOsn v nadaljevanju ureja tudi pravice in dolžnosti učencev v osnovni šoli ter področje preverjanja in ocenjevanja znanja ter napredovanja učencev. V tej povezavi je predpisano tudi izdajanje spričeval v osnovni šoli in vodenje zbirk osebnih podatkov, v zaključnem delu pa so vsebovane kazenske določbe za kršitve zakona.

Na podlagi ZOsn so bili izdani podzakonski akti, med njimi tudi Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 75/04), Pravilnik o publikaciji v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 29/96 in 65/00), Pravilnik o prilagajanju šolskih obveznosti (Uradni list RS, št. 89/98). ZOsn in na njegovi podlagi sprejeti podzakonski akti šolam enotno predpisujejo normativne okvire delovanja osnovnih šol.

Eden od ključnih razlogov za spremembo zakona je šolam omogočiti večjo avtonomijo pri organizaciji in izvedbi vzgojno-izobraževalnega dela. Tako bo šola lahko v večji meri upoštevala specifične okolja, v katerem se nahaja. Šole bodo del vsebin, ki so sedaj urejene v podzakonskih aktih, avtonomno urejale v svojih aktih, določen del vsebin pa je zato treba iz podzakonskih aktov prenesti na zakonsko raven.

Cilji osnovnošolskega izobraževanja, ki so opredeljeni z ZOsn, pomenijo izhodišče za sistemske in vsebinske rešitve v organizaciji in delu osnovne šole. Osnovni zakon je bil sprejet v letu 1996. Tedanje rešitve so bile odraz globalnih družbenih sprememb v Sloveniji, utemeljene pa so bile širše, predvsem s procesi združevanja Evrope ter takratnimi priporočili mednarodnih organizacij. Razlogi za dopolnitev in nadgraditev obstoječih ciljev izhajajo iz ciljev razvoja Republike Slovenije, ki so opredeljeni v temeljnih nacionalnih strateških dokumentih in usklajeni z razvojnimi cilji Evropske unije, ter iz sodobnih dognanj znanosti o vzgoji in izobraževanju in izkušenj iz pedagoške prakse.

Sodobni migracijski procesi se odražajo tudi v šolskem prostoru, saj se vsako leto v slovenske osnovne šole vključujejo učenci tujci, ki ne znajo slovenskega jezika. Za

njihovo uspešno vključitev v vzgojno-izobraževalni sistem je treba na zakonski ravni urediti pomoč pri učenju slovenščine.

ZOsn določa, da osnovna šola v okviru obveznega programa za učence tretjega vzgojno-izobraževalnega obdobja med drugim izvaja tudi pouk izbirnih predmetov, ki so razporejeni v dva sklopa: družboslovno-humanističnega in naravoslovno-tehničnega. Pouk tujega jezika kot izbirnega predmeta poteka v skladu z veljavnim predmetnikom dve uri tedensko, vsi drugi izbirni predmeti pa eno uro tedensko. Učenec izbere med izbirnimi predmeti tri ali dva predmeta, iz posameznega sklopa izbere najmanj en predmet.

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje (v nadaljnjem besedilu: SSSI) je na 66. seji dne 1. aprila 2004 sprejel sklep, v katerem predlaga preučitev izvajanja izbirnih predmetov na podlagi izdelane analize didaktične podpore izbirnosti in analize izvajanja izbirnih predmetov. Projekt Zavoda Republike Slovenije za šolstvo "Analiza učnih načrtov izbirnih predmetov" zajema analizo učnih načrtov izbirnih predmetov, ugotovitev sorodnih področij, analizo izvajanja izbirnih predmetov na vzorcu šol. Razlog za spremembo zakona v delu, ki ureja izbirne predmete in njihovo ocenjevanje, je racionalnejša organizacija in izvedba pouka, prenos ene ure na nad obremenitev učencev s soglasjem staršev pa pomeni možnost rezervacije ene ure za namen pouka drugega tujega jezika kot obveznega predmeta.

Določilo sedanjega ZOsn šolam ne omogoča avtonomnega razporejanja ur pouka posameznih predmetov v okviru posameznega razreda. Določila zakona, ki se nanašajo na predmetnik in njegovo izvajanje ter obremenitev učencev, je treba dopolniti zato, da se poveča raznolikost didaktičnih modelov oziroma strategij, metod in oblik dela, da se omogoči več medpredmetnega načrtovanja in poučevanja ter učenje pri različnih kombinacijah predmetov in učinkovitost izvajanja vzgojno-izobraževalnega dela, da se razbremeni učence in da se učiteljem ter vodstvom šol olajša organizacija in izvedba vzgojno-izobraževalnega dela.

Večja avtonomija šol na področju organizacije dela širi možnosti za bolj učinkovito in uspešnejše izvajanje vzgojno-izobraževalnega dela in s tem za zmanjšanje dejavnikov obremenjenosti učencev in učiteljev. SSSI je na 66. seji dne 1. aprila 2004 sprejel sklep, da se preuči možnosti za uvedbo delno fleksibilnega predmetnika v tretjem vzgojno-izobraževalnem obdobju. Na svoji 88. seji z dne 2. marca 2006 pa je SSSI sprejel sklep o uvedbi delnega fleksibilnega predmetnika kot poskusa in Zavodu RS za šolstvo naložil, da nadaljuje s pripravo popolnoma sproščenega predmetnika. Poskus "Fleksibilni predmetnik" se v šolskem letu 2006/2007 izvaja na 28 osnovnih šolah, kar predstavlja 6,25 % osnovnih šol. V poskus je vključenih 3053 učencev. Poročilo Zavoda RS za šolstvo o izvajanju poskusa Fleksibilni predmetnik iz novembra 2006 navaja, da je v šolah, ki so vključene v poskus, dinamika pouka drugačna. Pri pouku izvajajo več poskusov, terenskega dela, učenja izven učilnic, več časa namenjajo ponavljanju, učenci so tudi bolj aktivni ter motivirani za delo. Šole tudi ugotavljajo, da imajo boljše časovne in organizacijske pogoje za razvoj kreativnosti učencev in učiteljev, za aktivne metode in

oblike dela, bolj aktivno vključevanje učencev v učni proces, medpredmetno povezovanje in s tem za učinkovitejšo realizacijo vsebinskih in procesnih ciljev učnih načrtov. Zaradi novih oblik in metod dela je tudi manj potreb po domačih nalogah. Globalna ocena organizacije dela šol v poskusu kaže, da le-ta vodi k uresničevanju načrtovanih ciljev projekta v točkah, ki zadevajo razbremenitve učencev in strokovnih delavcev. Na svoji 101. seji dne 19.04.2007 pa se je SSSI seznanil z drugim vmesnim poročilom in sintezo vmesnega poročila ter sprejel sklep, da se poskus nadaljuje tudi v šolskem letu 2006/2007.

Vzgojno delo v osnovni šoli temelji na konceptualnih dokumentih (Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju, Programske smernice za delo oddelčnega učiteljskega zbora in oddelčne skupnosti, Programske smernice za delo svetovalne službe v osnovni šoli in drugi), na zakonski ravni pa področje vzgoje ni posebej določeno. Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli podrobneje ureja z zakonom določene pravice in dolžnosti učencev v osnovni šoli, način uveljavljanja pravic in izpolnjevanja dolžnosti, nagrajevanje, izrekanje vzgojnih ukrepov ter pravice in dolžnosti strokovnih delavcev in ravnatelja šole pri uresničevanju določb tega pravilnika. Vzgojno delovanje v osnovni šoli je ena od komponent vzgojno-izobraževalnega dela, ki mu sedanja zakonodaja posveča premalo pozornosti. ZOsn je treba dopolniti v tem delu tudi tako, da bo šolam dana možnost avtonomno načrtovati in izvajati vzgojne dejavnosti in ukrepe, in da bodo v partnerskem odnosu s starši na osnovi zakonsko določenih ciljev same opredeljevale način uresničevanja vrednot iz 2. člena Zakona o osnovni šoli..

V skladu z veljavnim zakonom se morajo v 1. razred vpisati otroci, ki bodo v koledarskem letu, v katerem bodo začeli obiskovati pouk, dopolnili starost 6 let. Zakon predvideva možnost, da se otroku na predlog staršev, zdravstvene službe ali komisije za usmerjanje začetek šolanja odloži za eno leto. Če odložitev šolanja predlagajo starši ali zdravstvena služba, pripravljenost za vstop v šolo ugotavlja komisija. O pritožbi staršev na odločitev šolske komisije sedaj odloča komisija, ki jo imenuje minister.

Zakon opredeljuje pravice učencev in njihove dolžnosti. Z zakonom določene pravice in dolžnosti učencev v osnovni šoli so natančneje opredeljene s Pravilnikom o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli. Zaradi novega koncepta vzgojnega dela v osnovni šoli je v tem delu treba dopolniti zakonske določbe. Trenutno velja, da ima učenec pravico obiskovati pouk in se udeleževati dejavnosti, ki jih organizira šola, brez omejitev. Pravilnik pa omogoča, da lahko šola občasno, zaradi zagotavljanja varnosti in nemotenega pouka, organizira vzgojno-izobraževalno delo v posebej oblikovanih skupinah učencev. ZOsn določa, da se učenca lahko iz učnih ali vzgojnih razlogov, v soglasju s starši ali na njihovo zahtevo, prešola na drugo osnovno šolo, če druga šola s tem soglaša.

Veljavni ZOsn ne vsebuje določb, ki bi opredeljevale postopek, po katerem šola odloča v primeru pritožbe staršev, ki menijo, da so kršene pravice njihovega otroka v zvezi z izobraževanjem. Zato je v tem delu treba zakon dopolniti in spremeniti, saj bo s tem jasno določeno, v katerih primerih morajo šole uporabljati Zakon o upravnih postopkih.

Zakon določa, da se znanje učencev v prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju ocenjuje opisno, v drugem številčno in opisno, v tretjem pa številčno. Šola ob zaključku razreda določi tudi splošni uspeh učenca, razen za učence v prvem obdobju. Omogočiti je treba večji poudarek individualizaciji in personalizaciji učnega procesa, zato je potrebna sprememba določb v zvezi z ocenjevanjem znanja učencev zlasti v zvezi s splošnim učnim uspehom.

Sedanji ZOSn določa, da se v prvem triletju ocenjuje opisno, v drugem opisno in številčno, v tretjem pa številčno. V izvedbi je v prvem triletju uveljavljeno opisno ocenjevanje, v drugem triletju pa je Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v 9-letni osnovni šoli iz leta 1999 določal izvedbeno raven: "V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju se znanje učencev med šolskim letom ocenjuje z opisnimi in številčnimi ocenami, na koncu pouka v šolskem letu pa s številčnimi ocenami." V juliju leta 2003 so bile v Uradnem listu, številka 64/2003, objavljene spremembe in dopolnitve Pravilnika o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v 9-letni osnovni šoli. V zvezi z ocenjevanjem znanja v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju so bile spremembe in dopolnitve pravilnika naslednje:

- drugi odstavek 13. člena se je spremenil tako, da se je glasil: "V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju se znanje učencev med šolskim letom ocenjuje s številčnimi ocenami, ki jih učitelj ustno obrazloži. Ob koncu prvega in drugega ocenjevalnega obdobja učitelj številčne ocene obrazloži pisno."
- v 14. členu se je dodal nov drugi odstavek, ki se je glasil: "Obrazložitev številčnih ocen v drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju pojasnjuje izkazano znanje učenca glede na dosežene cilje oziroma standarde znanja, ki so zapisani v učnih načrtih."

Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja ter napredovanju učencev v devetletni osnovni šoli iz leta 2005 (Ur. l. RS, št. 65/05) pa je še zmehčal izvedbeno raven, tako da določil: "V drugem vzgojno-izobraževalnem obdobju mora učitelj pri ocenjevanju ustnih odgovorov in dejavnosti učenčevega znanje oceniti takoj in ga seznaniti s številčno oceno, ki jo ustno obrazloži, ter številčno oceno vpiše v redovalnico.

Pri ocenjevanju pisnih in drugih izdelkov mora učitelj učenčevega znanje oceniti in učenca seznaniti s številčno oceno, ki jo ustno obrazloži, ter jo vpisati v redovalnico oddelka najkasneje v sedmih delovnih dneh po tem, ko učenci izdelke oddajo.

Ne glede na določilo prvega in drugega odstavka tega člena učitelj v prvem ocenjevalnem obdobju 4. razreda vpiše v redovalnico oddelka obrazložitev vsake številčne ocene najkasneje v sedmih delovnih dneh po tem, ko je bil učenec ocenjen. V drugem ocenjevalnem obdobju 4. razreda učitelj vpiše v redovalnico številčno oceno, ki jo ustno obrazloži, ob koncu drugega ocenjevalnega obdobja v 4. razredu pa učitelj vpiše v redovalnico obrazložitev vseh številčnih ocen, pridobljenih v tem obdobju."

V skladu s Pravilnikom o šolskem koledarju se v prvem semestru 4. razreda ocenjuje opisno in številčno, v drugem pa številčno. V 2. semestru 4. razreda in v 5. in 6. razredu je številčno ocenjevanje. Pravilnik pa določa, da učitelj oceno obrazloži. Tudi v prihodnje bo pravilnik določal, da učitelj oceno ustno obrazloži.

Veljavni zakon omogoča, da se lahko način ocenjevanja znanja in nacionalno preverjanje znanja učencev, ki se izobražujejo v prilagojenih izobraževalnih programih in v

posebnem programu vzgoje in izobraževanja, s temi programi določi drugače. Leta 1996 ob sprejemu ZOSn še ni bil sprejet Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami (Uradni list, št. 54/00 in 118/06), ki je na specifičen način uredil področje vzgoje in izobraževanja otrok s posebnimi potrebami. Zato so rešitve, ki se nanašajo na preverjanje, ocenjevanje ter napredovanje učencev, diferenciacijo, izbirne predmete, določene s prilagojenimi izobraževalnimi programi oziroma s posebnim programom vzgoje in izobraževanja prenesejo v zakon. Z vključitvijo navedenih vsebin v ZOSn želi predlagatelj celovito urediti področje osnovnošolskega izobraževanja.

Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami opredeljuje možnost občasnega ali trajnega vključevanja učencev, ki so usmerjeni v prilagojene izobraževalne programe, v "redne" izobraževalne programe ter možnost vključevanja učencev, ki so usmerjeni v posebni program vzgoje in izobraževanja, v prilagojene izobraževalne programe. Za uresničitev te možnosti je treba veljavni ZOSn dopolniti.

Po obstoječi ureditvi učenci v prvem in drugem obdobju razredov ne ponavljajo, učenci v tretjem obdobju pa napredujejo v naslednji razred, če so ob koncu šolskega leta pozitivno ocenjeni iz vseh predmetov. Izjemoma lahko učenec prvega oziroma drugega obdobja zaradi slabšega učnega uspeha ali zaradi drugih opravičljivih razlogov ponavlja razred, če to zahtevajo njegovi starši oziroma ponavlja razred na predlog učitelja in šolske svetovalne službe v soglasju s starši. Z namenom, da bi učenci ob nudenju vseh oblik pomoči (dopolnilni pouk, skupinska in individualna pomoč, dodatna strokovna pomoč ter prilagajanje metod in oblik dela kot notranja diferenciacija) na koncu prvega in v vsakem razredu drugega obdobja napredovali le ob doseganju minimalnih standardov oziroma pričakovanih rezultatov, ki so določeni z učnimi načrti, je treba spremeniti določbe zakona o napredovanju učencev v naslednji razred.

Zakon določa, da osnovna šola izda učencem od 1. do 3. razreda spričevala z opisnimi ocenami in učencem od 4. do 9. razreda spričevala s številčnimi ocenami in splošnim uspehom. Osnovna šola izda učencem, ki zaključijo osnovnošolsko izobraževanje, zaključna spričevala, v katera se vpišejo učenčeve ocene iz 9. razreda in ocena splošnega uspeha ter dosežki učenca pri nacionalnem preverjanju znanja ob koncu tretjega obdobja. Učencem, ki so končali prilagojene izobraževalne programe, ki ne določajo nacionalnega preverjanja znanja ob koncu tretjega obdobja, se v zaključno spričevalo vpišejo ocene iz 9. razreda in ocena splošnega uspeha. Splošni uspeh nima jasno določenih standardov in omogoča umeščanje učencev v nejasno postavljene kategorije, vzpodbuja tekmovalnost brez natančnih kriterijev ter odvrača pozornost od posamičnih področij, ki kažejo na močna in šibka področja učencev ter končno smer k nadaljnjemu izobraževanju. Zakon je treba dopolniti z določili o vsebini spričeval v zasebnih osnovnih šolah.

Glede na prenos vsebin prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom, ki se nanašajo na preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje učencev, v ZOSn ter na ureditev v Zakonu o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami, je treba urediti tudi vsebino spričeval, ki jih izdajajo šole za učence v tem programu, in za učence, ki iz tega in posebnega programa prehajajo v drug program.

Zakon v 16. členu določa predmetnik obveznih predmetov, ki pa ni skladen s predmetnikom, ki ga je SSSI sprejel po sprejemu Zakona o osnovni šoli 1996, saj veljavni predmetnik vpelje predmete, ki jih zakon ne našteva: družba, geografija, spoznavanje okolja, naravoslovje, naravoslovje in tehnika, tehnika in tehnologija, predmetnik pa ne vsebuje pa zakonsko določenih predmetov zemljepis in tehnična vzgoja, zato je treba zakon uskladiti s predmetnikom. Zakon določa, da se učenci učijo tujega jezika (enega tujega jezika) kot obveznega predmeta.

ZOsn v posebnem poglavju določa vsebino zbirk z osebnimi podatki. Obstoječi del je treba dopolniti z vsebinami, ki so vezane na izrekanje vzgojnih opominov. V zbirki podatkov o učencih, ki potrebujejo pomoč oziroma svetovanje, pa je s strokovnega vidika potrebno natančneje določiti sestavne dele te zbirke.

Obstoječe kazenske določbe imajo denarne kazni določene v tolarjih, njihova višina pa ni usklajena z določili Zakona o prekrških (Ur. l. RS, št. 3/07).

## **2. Cilji, namen in pogloblitve rešitve zakona**

Predlagana sprememba zakona prinaša uskladitev z novimi spoznanji znanosti o vzgoji in izobraževanju ter strateškimi dokumenti Republike Slovenije ob upoštevanju usmeritve Lizbonske strategije, ki govori o nalogi Evrope, da postane najbolj konkurenčno, dinamično, na znanju temelječe gospodarstvo na svetu, zmožno trajnostnega razvoja z več in boljšimi delovnimi mesti ter večjo družbeno povezanostjo. Izhodišče razvojne vizije Slovenije in Evropske unije kot družbe znanja je človek kot avtonomen posameznik s svojimi vrednotami in kulturo, ki svobodno razvija svoje zmožnosti in prevzema vedno večjo individualno odgovornost za svoj ekonomski napredek in socialno blaginjo. Tako sta v predlogu eksplicitno zapisana dva splošna cilja (vzgoja in izobraževanje za vseživljenjsko učenje in za trajnostni razvoj) ter uveden pojem kakovostne izobrazbe. Dodani so nekateri pomembni cilji (razvoj pozitivne samopodobe, vedenje o naravni dediščini, podjetnost in inovativnost, telesni, moralni razvoj). Bolj je poudarjena vzgoja za odgovorno ravnanje. Sistematično so vključeni širši sklopi predmetnih področij. Cilji so konceptualno ustreznejše razvrščeni in povezani.

S spremembami in dopolnitvami zakona se želi šolam omogočiti več avtonomije in s tem tudi lažjo organizacijo ter izvedbo vzgojno-izobraževalnega dela. Predlagani zakon omogoča, da bo osnovna šola znotraj zakonskih okvirov samostojno določila vzgojni načrt s pravili šolskega reda, hišni red, publikacijo šole, postopek dodelitve in odvzema statusa učenca, ki se vzporedno izobražuje oziroma statusa športnika, izvedbo pouka ter drugo.

Zakon bo omogočal izvedbo tečaja slovenskega jezika za učence, ki se vključujejo v vzgojno-izobraževalni sistem v Sloveniji in prihajajo iz tujejezičnega okolja ter potrebujejo pomoč pri učenju slovenskega jezika. Že sedaj pa zakon omogoča, da se

lahko pouk njihovega maternega jezika organizira za učence tujce v skladu z določili mednarodnih pogodb.

S predmetnikom se poleg že predpisanih sestavin določijo tudi obvezni in izbirni predmeti. Šola lahko v posameznem razredu drugače razporedi tedensko število ur pouka posameznih predmetov, kot jih določa predmetnik, razen pouka slovenskega jezika in italijanskega jezika ali madžarskega jezika na narodno mešanih območjih, matematike, tujega jezika kot obveznega predmeta in športne vzgoje. Ure slovenskega jezika in italijanskega jezika ali madžarskega jezika na narodno mešanih območjih, matematike, tujega jezika kot obveznega predmeta pa se lahko drugače razporedi le v krajšem obdobju, omejenem na dva tedna. To bo šolam omogočalo fleksibilnejšo organizacijo pouka, možnost projektne dela in medpredmetnega povezovanja ter vpeljave novih didaktičnih pristopov, s tem pa povečanje znanja in kompetenc učenca. Zaradi fleksibilnosti predmetnika se obveznost učencev po obveznem programu, brez ur oddelčne skupnosti, v posameznem tednu lahko poveča za največ dve uri pouka nad predpisano obveznostjo. Pri tem povprečna tedenska obveznost v šolskem letu ne sme biti večja od predpisane obveznosti. V tedensko obveznost učencev po obveznem programu se po novem ne všttevajo več ure oddelčne skupnosti, obseg teh ur pa bo še vedno določen s predmetnikom.

Po novem bodo učenci, ki so usmerjeni v prilagojene izobraževalne programe oziroma posebni program, lahko vključeni v podaljšano bivanje do zaključka izobraževanja v osnovni šoli, tudi če to ne bo posebej določeno v odločbi o usmeritvi.

Vzgoja v šoli je v globaliziranem svetu in ob soobstoju različnih kultur izjemno pomembna, saj lahko vodi k strpnemu sobivanju in sodelovanju vseh ljudi. Sodobni svet poleg izločevalne tekmovalnosti spoznava, da je prav tako pomembno tudi sodelovanje vseh ljudi, vključevanje različnih pogledov in sobivanje. Zato dopolnitve in spremembe zakona celoviteje urejajo vzgojno delovanje v šoli. Spremembe zakona temeljijo na različnih dokumentih : Programske smernice za delo učiteljskega zbora in oddelčne skupnosti v osnovnih in srednjih šolah ter v dijaških domovih (sprejeto na 78.seji SSSI, 14.04.2005), Smernice za analizo, preprečevanja in obravnavo/obvladovanje nasilja v šolskem prostoru ( Komisija za analizo problematike nasilja v šolah, maj 2004), novejši literaturi, ki jo je izdal Zavod RS za šolstvo: *Disciplina v sodobni šoli* (Pšunder, Mateja (2004), *Vloga šole pri zmanjševanju nasilja* (Pušnik, Mojca (2004), inovacijskih projektih Zavoda RS za šolstvo in novejših projektih sklopa *Skriti zaklad: Živeti v harmoniji s seboj, Dan družin in Poročilu Komisije za preučitev možnih konceptualnih sprememb v osnovni šoli.*

Šole bodo načrtovale svoje delo na področju vzgoje z vzgojnim načrtom. Z vzgojnim načrtom bo šola na osnovi zakonsko določenih ciljev v sodelovanju s starši in učenci določila način uresničevanja vrednot, pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov ter sprejela pravila šolskega reda, v katerih opredeli pravila obnašanja in ravnanja ter kršitve pravil, odgovornosti in dolžnosti učencev, vzgojne ukrepe, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti, načine zagotavljanja varnosti,

sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev in druga področja. Vzgojni načrt sprejme svet šole v istem roku in po istem postopku kot letni delovni načrt. Postopke izvajanja vzgojnih ukrepov določi minister s podzakonskim aktom.

Kadar vzgojne dejavnosti, postopki in ukrepi, opredeljeni v vzgojnem načrtu in pravilih šole, ne dosežejo namena, se učencu izreče vzgojni opomin. Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred vključitvijo učenca na drugo šolo pridobi mnenje centra za socialno delo, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih institucij, ter soglasje druge šole. Učenec, ki se vključi v drugo šolo, ima pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, v katero je prešolan.

Predlog zakona ureja postopek varstva pravic učencev. Če starši in učenec menijo, da so kršene učenčeve pravice v zvezi z izobraževanjem, lahko zahtevajo varstvo pravic s pritožbo. O pritožbah v zvezi z vpisom, prestopom, prešolanjem, odložitvijo šolanja, zgodnejšim šolanjem, podaljšanjem statusa učenca in v zvezi s statusom učenca, ki se vzporedno izobražuje oziroma statusom športnika, odloča pritožbena komisija. Zakon določa sestavo in mandat pritožbene komisije ter potek postopka pri pritožbenem organu.

S hišnim redom pa šola določi območje šole in površine, ki sodijo v šolski prostor, poslovni čas in uradne ure, uporabo šolskega prostora in organizacijo nadzora, ukrepe za zagotavljanje varnosti, vzdrževanje reda in čistoče ter drugo. Pred določitvijo hišnega reda si šola pridobi mnenje ustanovitelja.

Predlog zakona določa, da se znanje učenca v osnovni šoli ocenjuje opisno oziroma številčno, pri čemer se v prvem obdobju ocenjuje z opisnimi ocenami, v drugem in tretjem obdobju pa s številčnimi ocenami.

Predlog predvideva prenos vsebin prilagojenih programov, ki se nanašajo na preverjanje in ocenjevanje znanja ter napredovanje učencev, v ZOSn zato zakon določa, da se v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom v prvem in drugem obdobju osnovne šole učenčevo znanje ocenjuje z opisnimi ocenami, v tretjem obdobju pa s številčnimi ocenami, ki jih učitelj obrazloži. Če ta učenec pri posameznih predmetih prehaja v izobraževalni program osnovne šole, se njegovo znanje pri teh predmetih ocenjuje v prvem obdobju z opisnimi ocenami, v drugem in tretjem obdobju pa s številčnimi ocenami. V posebnem programu vzgoje in izobraževanja se napredek učenca ocenjuje z opisnimi ocenami.

Šola po novem ob koncu pouka ne bo več določala splošnega uspeha učenca. V skladu s Strategijo vseživljenjskosti učenja v Sloveniji, sprejeto na 101.seji SSSI, 19.04.2007 je treba spodbujati raznolikost učnih in šolskih poti, usmerjati učenca k temu, da bo znal zaznavati in odkrivati lastne močne in šibke točke, saj imata individualizacija in diferenciacija poseben pomen. V takem kontekstu določanje splošnih kategorij, kot je splošni učni uspeh, nima več pomena. Glede na navedeno se spremenijo tudi določbe o vsebini spričeval. Šola v spričevalu navede javno veljavni izobraževalni program.

Učencem, ki se izobražujejo v zasebni osnovni šoli, osnovna šola izda spričevala z ocenami, kot to določa program, po katerem se izobražujejo. Predlog zakona po novem predpisuje, da bo šola ob zaključku pouka učencu izročila obvestilo o njegovem sodelovanju pri interesnih in drugih dejavnostih šole. S poudarkom na ocenah in podatkom o obiskovanju interesnih dejavnosti se za učenca vzpostavi listovnik o pridobljenih kompetencah.

Uvedba drugega tujega jezika kot obveznega predmeta v osnovno šolo je nujna, saj je fleksibilnost in mobilnost imperativ sodobnega življenja, saj je : »potrebno povečati smiselnost in pomembnost ter življenjskost šolskega učenja.« (Strategija vseživljenjskosti učenja v Sloveniji ( februar 2007, SSSI, 19.04.2007). Evropski svet v Barceloni je marca 2002 predlagal stalno zavzemanje za to, da bi: »izboljšali obvladovanje temeljnih veščin, še zlasti učenja vsaj dveh tujih jezikov že v zgodnji dobi.« (Eurydice: Key Data on Teaching Languages at School in Europe, 2005 Edition:v približno 20 državah EU se obvezno učijo dva tuja jezika v obveznem izobraževanju vsaj eno leto). Zakonska določba bo šolam določila, da uvedejo drugi tuji jezik v osnovno šolo in tako omogočijo učencem večje kompetence v sodobnem svetu (gradivo: Poučevanje dveh tujih jezikov kot obveznih predmetov v osnovni šoli (ZRSS- Katja Pavlič Škerjanc in dr. Karmen Pižorn, PF, april 2004). Nacionalno poročilo o projektu Sveta Evrope: Prerezi politike jezikovnega izobraževanja v Sloveniji, maj 2005 podpira učenje in izbor tujih jezikov v osnovni šoli.

V obstoječo zbirko podatkov o napredovanju učencev, izdanih spričevalih in drugih listinah so glede na dopolnitve zakona v delu, ki se nanaša na izrekanje vzgojnih opominov, vključeni tudi podatki o izrečenih vzgojnih opominih. V zbirko podatkov o učencih, ki potrebujejo pomoč oziroma svetovanje, se dodaja tudi dokumentacijo v zvezi s postopki usmerjanja učenca s posebnimi potrebami. V navedeni zbirki se tudi natančneje opredeljuje posamezne sestavine zbirke podatkov tako, da zbirka v zvezi z diagnostičnimi postopki vsebuje strokovno interpretirane rezultate teh postopkov.

S spremembo zakona so na novo predpisane globe za prekrške. Z globo od 500 do 1500 evrov se za prekršek kaznuje osnovna šola in z globo od 200 do 500 evrov odgovorna oseba osnovne šole, če ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela v obsegu, ki ga določata predmetnik in učni načrt, oziroma po letnem delovnem načrtu in vzgojnem načrtu, če ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela za učence s posebnimi potrebami v skladu z odločbo o usmeritvi, če odkloni vpis otroka iz svojega šolskega okoliša, oziroma če ne vodi predpisanih zbirk podatkov.

Z globo od 100 do 300 evrov se za prekršek kaznuje starše, če šoli ne sporočijo sprememb osebnih podatkov. Z globo od 300 do 1000 evrov se za prekršek kaznuje starše, če ne vpišejo otroka v osnovno šolo, če ne poskrbijo, da njihov otrok obiskuje pouk in druge dejavnosti v okviru obveznega programa osnovne šole, če učenec izostaja od pouka iz neopravičljivih razlogov oziroma če ne poskrbijo, da izobraževanje njihovega otroka na domu poteka v skladu z zakonom.

### **3. Prikaz ureditev v drugih pravnih sistemih ali prilagojenosti predlagane ureditve pravu Evropske unije**

FINSKA

#### **Ocenjevanje in napredovanje**

Cilj ocenjevanja je vodenje in spodbuda učencu ter razvijanje učenčevih sposobnosti samoocenitve. Ocenjevanje naj spodbuja in vodi učenca na pozitiven način v skladu s šolsko zakonodajo in usmeritvami. Ocenjevanje obsega poleg učenčevih dosežkov tudi njegovo šolsko delo ter celoten učni proces, kakor tudi njegovo vedenje. Finski nacionalni svet za izobraževanje določi nacionalne kriterije za ocenjevanje.

Ocenjevanje temelji na procesu učenčevega učnega napredka z vidika njegovega lastnega začetnega stanja in ciljev. Učenci dobijo spričevalo ob koncu vsakega šolskega leta, medletno pa lahko dobijo učenci dodatna obvestila.

V prvih sedmih razredih je ocenjevanje lahko besedno ali številčno, v 8. in 9. pa številčno. Razpon ocen je od 4 do 10, 4 pa je nezadostno. Besedni opis je povratna informacija učencem o njihovem napredku in opravljenem delu. Učenca ocenjuje učitelj, ki poučuje predmet, učenčevo vedenje pa razrednik ali pa vsi učitelji, če ga poučujejo različni učitelji.

Učenec, ki je dosegel predpisane cilje v vseh predmetih, ki se ocenjujejo, lahko napreduje v naslednji razred. O napredovanju in dokončanju šole odloča ravnatelj v sodelovanju z učenčevimi učitelji. Regionalni državni urad lahko zahteva ponovno ocenjevanje ali popravek ocene, če se ugotovi očitna kršitev.

#### **Izbirni predmeti**

Finska ima izbirne predmete v zadnjih treh razredih devetletne šole. Delež ur izbirnih predmetov v predlogu predmetnika v letu predmetov je 14%.

Finske osnovne šole izvajajo jedrni nacionalni kurikulum, ki predstavlja temelje, na katerem vsaka lokalna raven izdela svoj kurikulum, prilagojen lokalnim posebnostim in potrebam ter interesom otrok in staršev konkretne šole. Pouk se izvaja 38 tednov na leto, razdeljen je na 6 obdobj, predmeti se izvajajo v obliki kurzov (1 kurz pomeni 1 učna ura na teden in 38 učnih ur na leto). V predmetniku ima Finska 13 ur razporejenih od 3. do 9. razreda namenjenih izbirnosti. Minimalno število vseh ur od četrtega do devetega razreda pa je od 24 od 4. do 6. razreda in 30 od 7. do 9. razreda. V primeru, da je trinajst ur razporejenih od 7. do 9. razreda, je to 4, 33 zre tedensko. Z lokalnim predmetnikom določen obseg izbirnih predmetov lahko variira po obsegu. Izbirni predmeti so lahko bodisi 2-letni (A) in se ocenjujejo tako kot obvezni predmeti, lahko pa so enoletni (B); slednji so lahko ponujeni v kateremkoli razredu in se ne ocenjujejo (podobno kot interesne dejavnosti). Vsaka šola ima svoj nabor predmetov (A) in (B). Vse osnovne šole na Finskem izvajajo tudi različne vrste izpopolnjevanja (*supplementary education*; pri nas bi rekli dopolnilni in dodatni pouk), katerega cilj je omogočiti učencu izboljšanje ocen ali poglobljeno dodatno znanje iz jedrnih predmetov, ki se poučujejo v višjih razredih. Ta pouk ni vedno vštet v obseg 30 ur. Šole izdelajo neke vrste "kurikulum dodatnega izobraževanja", ki temelji na izbrani usmeritvi konkretne šole (področjih, ki jih

šola razvija znotraj temeljnega kurikulumuma); dodatno učenje pripravlja učence na nadaljnjo izobraževalno in kasneje poklicno pot. Dodatno poučevanje je individualizirano, prilagojeno posameznemu učencu in njegovi motivaciji za to ali ono področje. Učenci si področje individualiziranega poglobljenega učenja lahko sami izberejo. V ta sklop spadajo tudi ekskurzije, praktično usposabljanje, učenje za izboljšanje uspeha pri posameznih obveznih predmetih ali/in pri izbirnih predmetih. Dodatni kurikulum se izvaja po enakih pedagoških načelih, določijo se cilji dodatnega predmeta, načini ocenjevanja so enaki, prav tako metode poučevanja.

### **Fleksibilni predmetnik**

Mreža šol, ki izvajajo osnovnošolsko izobraževanje je na Finskem izredno gosta. Za nekaj nad 5 milijonov prebivalcev obstaja približno 4000 osnovnih šol. Vsaka šola na Finskem, ne glede na velikost, ima ravnatelja. Šole se na Finskem financirajo glede na število učencev in ne na oddelke.

Učenci vstopajo v prvi razred v letu, ko dopolnijo 7 let, za 6-letnike pa imajo v šolah ali v vrtcu organizirano pripravo na šolo oz. predšolsko izobraževanje (pre-primary education). Vsak učenec dobi dnevno en brezplačen topel obrok hrane, za kar je tekom šolskega dneva namenjen poseben čas.

Na Finskem ni redkost, da šole v zadnjem vzgojno-izobraževalnem obdobju (od 7. do 9. razreda) šolsko leto razdelijo na štiri, pet ali celo več časovnih obdobj, za katere oblikujejo povsem različne urnike.

Če primerjamo urnike časovnih obdobj, lahko ugotovimo, da v posameznem obdobju posebno pozornost namenjajo le določenim predmetom ali predmetnim področjem. Na tak način jim ni treba vseh predmetov, ki jih vsebuje predmetnik posameznega razreda, poučevati skozi vse šolsko leto, temveč jih poučujejo, preverjajo in ocenjujejo le v določenem časovnem obdobju, po t. i. kurzem sistemu. Pri razporejanju predmetov v določena časovna obdobja se ozirajo na naravne, kadrovske, prostorske in druge okoliščine, ki pomembno vplivajo na realizacijo vzgojno-izobraževalnih programov.

Organizacija vzgojno-izobraževalnega dela predstavlja (urniki itn.) na šolah na Finskem posebno poglavje. Ker Finska nima predmetnika, ki bi na letni ravni predpisoval natančno količino ur za posamezni predmet v posameznem tednu in razredu, temveč le v okviru dveh ali celo več let skupaj, imajo šole veliko avtonomije pri oblikovanju šolskega predmetnika in predmetnika za posamezne razrede znotraj šol.

Pouk je na šolah na Finskem organiziran med 8.00 in 15.45 uro. Posamezne skupine učencev znotraj enega razreda, pričnejo s poukom ob različnem času in končajo ob različnem času.

Urnike oz. organizacijo pouka na šoli narekujejo kadri, npr. sodelovanje predmetnih učiteljev oz. predmetnih strokovnjakov, ki poleg v razredih poučujejo v posameznem oddelku. Za bolj učinkovito poučevanje in učenje nekaterih predmetov posamezne oddelke (od 1. do 6. razreda) delijo na skupine. Te navadno oblikujejo pri maternem jeziku in matematiki, npr. 6. razred razdelijo na dve skupini 2x tedensko, 1. razred 3x. Na tak način lahko delo bolj individualizirajo.

Glede na to, da je na letni ravni tedensko število ur za posamezni predmet le okvirno predpisano, so pri izvajanju urnika na razredni stopnji (od 1. do 6. razreda) zelo fleksibilni (npr. v enem tednu imajo več ur posameznega predmeta, v drugem manj itn.).

Na urniku imajo opredeljene tudi ure za timske sestanke učiteljev, ki so enkrat tedensko, tj. vsak torek, dve pedagoški uri.

Vseh predmetov ne poučujejo skozi vse šolsko leto oz. ne v vseh štirih časovnih obdobjih – izjema so matematika, glasbena vzgoja, gospodinjstvo, športna vzgoja in verski pouk. Tovrstna organizacija dela razbremeni učence, saj imajo tako na urniku dnevno 3, največ 4 do 5 predmetov, v enem tednu in enem časovnem obdobju 11 do največ 13, najpogosteje 9 predmetov. Tako se učenci lahko bolje pripravijo na pouk, niso preobremenjeni z domačimi nalogami in imajo tudi mnogo lažje šolske torbe.

Fleksibilnost in posledična avtonomija zahteva odgovornost vodstva, učiteljev in drugih strokovnih delavcev in ne nazadnje tudi učencev.

### **Vzgojni ukrepi, prešolanje**

Na Finskem se učenca lahko izključi brez soglasja staršev za tri mesece, pred tem pa mora šola zagotoviti stike s starši. Učencu, ki je izključen, pa mora biti zagotovljeno izobraževanje med to izključitvijo. Učenec, ki moti pouk ali goljufa, je lahko odstranjen od pouka za največ dve uri, lahko pa se mu izroči tudi pisno opozorilo. V primeru hujše kršitve ali neprimerne vedenja po odstranitvi in pisnemu opozorilu je učenec lahko izključen za največ tri mesece, pisno opozorilo in izključitev sta kazen. Pred pisnim opozorilom ali odstranitvijo od pouka pa mora biti njegovo dejanje natančno opisano, opraviti je treba pogovor z učencem in raziskati vse okoliščine. Treba se je tudi pogovoriti z učenčevimi starši oz. skrbniki in jih seznaniti z ukrepi. Kadar je treba, pa mora biti obveščen tudi center za socialno delo iz lokalnega okolja, če je učenec odstranjen od pouka. O tem šola izda pisno obvestilo. Šola v času odstranitve zagotovi poučevanje temu učencu. Za učenca se izdelata individualni načrt poučevanja in spremljanja. V primeru, da je učenčevo vedenje tako nasilno, da ogroža varnost drugih učencev ali zaposlenih v šoli, se odstranitev lahko še podaljša.

### **Pouk tujih jezikov kot obveznih predmetov**

Prvi tuji jezik se začnejo učenci učiti v tretjem razredu in se ga učijo do 9. razreda, torej do zaključka osnovnega obveznega šolanja, povprečno pa imajo v tednu 2,66 ur tega pouka. Drugi tuji jezik se začnejo učiti v 7. razredu in se ga učijo do 9. razreda, torej do zaključka osnovnega obveznega šolanja, povprečno pa imajo v tednu 2 uri tega pouka. Finska ponudi tudi tretji tuji jezik kot neobvezni predmet v 3. do 9. razredu, povprečno imajo učenci 2 uri tega pouka.

### Predmetnik na Finskem

Forms	1 - 2	3 - 5	6 - 9	Total
Mother tongue and literature	14	14	14	42
Mathematics	6	12	14	32
Forms	1 - 2	3 - 6	7 - 9	Total
<u>A language 1)</u>	-----	8	8	16
<u>B language 2)</u>	-----	-----	6	6
Forms	1 - 4	5 - 6	7 - 9	Total
Biology and geography	9*	3	7	31
Physics and chemistry		2	7	
Health education			3	
History and civics	-----	3	7	10
Forms	1 - 5	6 - 9		Total
Religion/Ethics	6	5		11
Forms	1 - 4		5 - 9	Total
Music	4 -		3 -	56
Arts	4 -	= 26 30 =	4 -	
Craft	4 -		7 -	
Physical education	8 -		10 -	
Forms	1 - 6	7 - 9		Total
Home economics	-----	3		3
Student counseling	-----	2		2
Elective subjects	-----	(13)		13
Forms	1 - 3	4 - 6	7 - 9	Total
Minimum number of lessons	19 19 23	23 24 24	30 30 30	222
Forms	1 - 2	3 - 6	7 - 9	Total
<u>Optional A language</u>	-----	(6)	(6)	(12)

## ŠVEDSKA

### **Ocenjevanje in napredovanje**

Ves čas šolanja mora šola redno obveščati starše o učenčevem napredku. Šola obvešča starše ustno o učenčevem napredku, znanju in socialnih veščinah. Šola po pogovoru s starši pripravi individualni načrt za učenca, učitelj učenca redno spremlja in ocenjuje.

Učitelj oceni učenca na podlagi učenčevih dosežkov in ciljev. Lestvica je tristopenjska, stopnja G pomeni, da je učenec dosegel cilje, določene v učnem načrtu, kriterije za drugi dve stopnji, ki sta nadgradnji prve (VG in MVG), pa določi švedska nacionalna agencija za izobraževanje. Če učenec ne doseže stopnje G, ostane neocenjen.

Zaključno spričevalo, za katerega so določeni nacionalni kriteriji za vsak predmet, dobi učenec po devetem letu šolanja. Učenec opravi tudi teste iz švedščine, angleščine in matematike v petem in devetem letu šolanja, ki zagotavljajo primerljivost ocen med šolami.

Učenec, ki ne doseže ciljev, predpisanih v učnem načrtu, ostane neocenjen. Takemu učencu izda šola opisno oceno, ki opiše učenčeve zmožnosti za nadaljnje šolanje.

Učenci napredujejo v višje razrede vsako leto. Po posvetu s starši se lahko izjemoma ravnatelj odloči, da učenec ne napreduje v višji razred. Med šolskim letom se ravnatelj lahko tudi odloči, da učenec napreduje v višji razred, če presodi, da je učenec zmožen napredovati, starši pa morajo pri tem soglašati.

### **Izbirni predmeti**

Učenec lahko izmed 6665 vseh ur v celotnem obveznem šolanju izbere 382 ur. Izbirnost mu omogoča poglobiti znanje poglobiti in razširiti znanje enega ali več predmetov iz nabora obveznih predmetov. Če bi razporedili 382 ur na tri leta (zadnja tri leta), bi to pomenilo 127 ur na leto ali 4, 6 ure tedensko.

Okvirni zagotovljeni kurikulum in učni cilji se sprejemajo na nacionalni ravni (parlament z zakonom); v okviru lokalne skupnosti se konkretizirajo predmetniki in učni načrti, na ravni šole se pripravijo delovni načrti šole. Učitelji znotraj naštetih danosti izbirajo vsebine, ki jih bodo poučevali pri posameznih učnih urah, metode poučevanja, učbenike in učila. V zakonskih okvirih imajo tudi učenci vpliv na organizacijo pouka in poučevanje, ki se stopnjuje z njihovo starostjo in zrelostjo. Šolsko leto ima približno 40 tednov (od 178 do največ 190 dni), razdeljeno je na dva semestra.

Okvirni učni načrt za posamezen predmet pripravi ministrstvo za šolstvo; z njim začrta okvirne vsebine, cilje in standarde znanja, ki naj bi jih učenec osvojil do 5. in nato do 9. razreda. Učitelji so avtonomni pri izboru konkretnih vsebin, razporeditvi snovi in učnih ur, učbenikov ter metod poučevanja. Ker je z zakonom določen zagotovljeni predmetnik 9-letke v obsegu 6665 kot minimum, je v avtonomiji učiteljev in šole (tudi v lokalnem okviru, če se nanaša na obseg sredstev), kolikšno bo v resnici razmerje med obveznim in izbirnim delom predmetnika. Učenci imajo v obveznem predmetniku najmanj 382 ur, ki jih lahko namenijo za poglobljanje in razširjanje znanja iz enega ali več predmetov po svoji izbiri.

Znotraj zagotavljenega predmetnika imajo šole manevrski prostor v obsegu 600 ur za oblikovanje predmetnika po svojih potrebah. Teh 600 ur šola uporabi po svoji presoji: lahko "odvzame" ure vsem predmetom in oblikuje svoj predmetni profil ali samo nekaterim (vendar nobenemu predmetu več kot 20 odstotkov). Najpogosteje se šole odločajo za "glasbeni" profil. Kultura, šport, naravoslovje in tuji jeziki pa so tudi precej pogosta usmeritev šole. Večje šole se odločijo večinoma za več usmeritev.

Sami ocenjujejo, da je v tem minimalnem zagotavljenem obsegu ur okrog 13 odstotkov časa namenjenega izbirnosti: izbiram, ki jih ponudi šola, in izbirnim predmetom, za katere se odločijo učenci. Konkretno odločitve o razporeditvi števila ur med predmete, skupine predmetov, ponudbo tujih jezikov in izbire učencev sprejme na predlog ravnatelja svet šole. Dejansko se predmetniki od šole do šole razlikujejo.

### **Pouk tujih jezikov kot obveznih predmetov**

Prvi obvezni tuji jezik je angleščina. Vsaka občina sama odloča, kdaj začnejo šole v okviru občine izvajati ta pouk, praksa pa kaže, da je to peto leto šolanja. Angleščini je namenjeno v celotnem obveznem šolanju 480 ur, kar pomeni 96 ur letno, če se začne poučevati peto leto. Vsi učenci morajo izbrati drugi tuji jezik- običajno izberejo nemščino, francoščino in španščino, ponujeni pa so tudi drugi jeziki. Temu programu je namenjenih 220 ur v celotnem šolanju, običajno pa je to v šestem letu šolanja, torej 55 ur letno. Šola ponudi tretji tuji jezik kot neobvezni. S pričujočim predlogom se želi predvsem omogočiti šoli, da kot obvezni predmet v zadnjem triletju poučuje tudi drugi tuji jezik.

Vsaka lokalna skupnost lahko sprejme lokalni šolski načrt, ki odraža, kako so šole v neki lokalni skupnosti organizirane in kako se razvijajo. Nacionalni kurikulum oz. učni načrt in načrt šole dovoljujejo ravnateljem, učiteljem in učencem posameznih šol, da razvijejo vsebino, organizacijo in modele poučevanja in učenja skladno z materialnimi idr. pogoji. Planiranje teh elementov je zunaj šolskega delovnega načrta.

### **Fleksibilni predmetnik**

Minimalno število zajamčenih ur poučevanja za posamezni predmet v obvezni osnovni šoli je določeno v splošnem predmetniku/urniku.

Predmetnik predpisuje v sistemu 9-letnega obveznega šolanja 6665 pedagoških ur (vsaka traja 60 min). Šole v projektu fleksibilnega predmetnika so, enako kot vse druge šole, dolžne slediti splošnim ciljem in standardom znanj, ki so na nacionalni ravni postavljeni za prehod iz razredne na predmetno stopnjo, tj. ob koncu 5. razreda in za prehod iz osnovne šole v gimnazijo, tj. ob koncu 9. razreda. Doseganje slednjih standardov znanj je še toliko bolj zavezujoče, saj je z njimi pogojeno nadaljevanje šolanja v gimnaziji.<sup>1</sup> Fleksibilnost omogoča, da šole avtonomno oblikujejo predmetnik, kar pomeni, da opravijo izbor predmetov, ki jih bodo poučevale in avtonomno razporedile letno tedensko količino ur za posamezni predmet v predmetniku. Ustreznosti odločitev na državni ravni ne preverjajo, temveč jo za vse šole v projektu in tudi druge preverjajo in potrjujejo lokalne šolske oblasti, ki so jim šole dolžne predložiti predlog šolskega

kurikuluma, iz katerega je razviden predmetnik, urniki posameznih razredov in po razvojnih stopnjah in metodičnih korakih razčlenjeni standardi znanj pri posameznih predmetih ali skupini predmetov. Posebno mesto morajo v šolskem kurikulumu zavzemati tudi lokalne, geografske, kulturne in druge posebnosti šolskega okolja.

Primerjava urnikov kaže, da je čas, ki ga dnevno namenjajo posameznemu predmetu zelo različen, npr. 45, 50, 60, 90 minut. Dnevno tako poučujejo v posameznem oddelku 8. ali 9. razreda največ 6, najpogosteje 4 predmete, v enem tednu pa se tako zvrsti v povprečju 12 predmetov.

## **Predmetnik**

Art	230
Craft	330
English	480
Home and Consumer studies	118
Language options	320
Mathematics	900
Music	230
Physical Education and Health	500
Swedish/Swedish as a second language	1 490
Geography, History, Religion, Social studies; Together:	885
Biology, Chemistry, Technology, Physics; Together:	800

## NORVEŠKA

### **Ocenjevanje in napredovanje**

Različne oblike ocenjevanja se nanašajo na vsebine, cilje in načela nacionalnega kurikulumu. Ocenjevanje mora zagotavljati temelj za vodenje učenca in zagotavljati informacijo za nadaljnji razvoj učenca, hkrati pa biti šoli vodilo za preučevanje, načrtovanje in izboljšave pouka. Ocena mora biti koristna informacija o tem, kakšne kompetence je učenec dosegel ob koncu šolanja za druge inštitucije in zaposlovalce. Poglavitni namen ocenjevanja je napredek učenja in razvoja učenca. Ocena daje povratno informacijo učencem, učiteljem in staršem o poteku izobraževanja in dosežkih. Ocenjevanje mora biti zastavljeno tako, da omogoča učencu razmislek o njegovem delu in napredku in ga motivirati k delu in izrabi njegovih sposobnosti. Učenci morajo biti aktivni pri ocenjevanju in se naučiti prevzemati odgovornost za evalvacijo svojega dela. V norveških šolah je poudarek na spremljanju in formativnem ocenjevanju. Preverjanje je del vsakdanjega učnega procesa in ga učitelji obravnavajo na sestankih med učenci, učiteljem in staršem. Upoštevajoč kot referenčni okvir cilje iz nacionalnega kurikulumu, mora ocenjevanje odražati individualne sposobnosti, učni proces in dosežke. Učencu učitelji individualno svetujejo.

Ocenjevanje od prvega do sedmega razreda ne vključuje številčnih ocen, od osmega do desetega razreda pa so vključene tudi številčne ocene od 1 do 6 kot del ocenjevanja. Številčne ocene so novost, v preteklosti so uporabljali besedno šest stopenjsko lestvico.

Ob koncu desetega leta učenci pišejo nacionalne izpite iz norveščine, matematike ali angleščine. Vsako leto se centralno določi, katera šola bo pisala enega teh predmetov, učenci pa so o izbiri obveščeni le nekaj dni pred tem. Izpiti so obvezni razen za učence s posebnimi potrebami in učence šole Rudolfa Steinerja (Waldorfska šola). Učitelj pa oceni tudi ustne izpite iz vseh drugih predmetov, razen iz tehnične, športne in likovne vzgoje ter gospodinjstva. Učenci avtomatično napredujejo v naslednji razred ves čas obveznega šolanja, učenci z učnimi težavami pa so deležni dodatne pomoči.

### **Izbirni predmeti**

Iz predmetnika sledi, da bi v zadnjem triletju lahko bilo 12% izbirnih predmetov, če bi bile vse ure razporejene v zadnje triletje.

Na Norveškem imajo učenci osnovnih šol 38 tednov pouka (190 dni), učitelji pa 39 tednov pedagoških obveznosti na leto. V šolskem letu 2005/2006 imajo učenci 4 930 ur pouka na primarni ravni (1-7) in 2 566 ur na sekundarni (8-10), skupaj je obseg obveznega izobraževanja (1-10) 7 496 ur. Ura je preračunana na 60 minut.

Predmetnik ni predpisan; uporabljajo se zgolj kurikularne smernice in priporočila. Za izpeljavo osnovnošolskega kurikulumu so odgovorne šolske uprave. Obstaja pa dolgoletna tradicija v organizaciji pouka, po kateri imajo šole pouk večinoma 5 dni v tednu in so učenci na šoli običajno od 20 ur (1. razred) do 30 ur (zadnji razredi). Število ur pouka na teden in na dan variira. Ura pouka traja običajno 45 minut, vendar pa se lahko ure pouka združujejo v obsežnejše časovne enote.

Nacionalni kurikulum za 10-letno obvezno izobraževanje, ki ga je sprejel državni zbor (1997), daje velik poudarek na skupne predmetne vsebine, hkrati pa omogoča individualno in lokalno prilagajanje.

### **Fleksibilni predmetnik**

Razporeditev šolskih ur mora biti usklajena z različnimi aktivnostmi, potrebami integracije, kontinuiteto in razvojem posameznih predmetov. Povezava tem in posebnega projektnega dela naravno/spontano prinaša neenakomerno porazdelitev dolžine učnih ur.

Predmeti so razporejeni na določeno število 45-minutnih učnih ur znotraj vsake glavne stopnje. To pušča šolam večjo mero fleksibilnosti pri načrtovanju/planiranju šolskega leta, ko se koncentrirajo na posamezna področja zunaj učnih ur, v organizaciji tem in projektnega dela.

### **Pouk tujih jezikov kot obveznih predmetov**

Že v prvem razredu se uvede prvi tuji jezik, do zaključka 7. razreda je realiziran v 328 urah, torej 46 urah letno ( primerljivo s slovenskim šolskim letom, ki obsega 35 tednov pouka, nekaj več kot uro tedensko), v 8. in 9. razredu pa se ga realizira 227 ur, torej 113,5 ure letno. Drugi tuji jezik se uvede v 8. razredu in traja do zaključka obveznega šolanja, torej še v 9. razredu, realizira se 227 ur, torej 113,5 ur letno. Učni načrt spodbuja praktično uporabo jezika, v ozadju je teoretično znanje. V načrtovanih spremembah pa kot alternativo obveznemu tujemu jeziku načrtujejo možnost učenčeve izbire, da namesto drugega tujega jezika izbere več ur angleškega jezika.

### **Predmetnik**

<i>Subject</i>	<i>Hours</i>		
	<i>Grades 1-7</i>	<i>Grades 8-10</i>	<i>Sum</i>
Norwegian	1,296	398	1,694
Mathematics	812	313	1,125
Science and the Environment	328	256	584
<u>English</u>	328	227	555
<u>Second Foreign Language</u>	0	227	227
Social Studies and History	385	256	641
Knowledge of Christianity, Religions and Ethics	427	157	P>584
Art and Crafts	477	150	627
Music	285	85	370
Home Economics	114	85	199
Physical Education	478	228	706
Class council and pupils' council	0	71	71
Programme subjects	0	113	113
All subjects	4,930	2,566	7,496

## DANSKA

### **Ocenjevanje in napredovanje**

Učitelj spremlja učenca in ga ocenjuje, ocena pa je informacija in osnova za načrtovanje poučevanja za vsakega posameznega učenca. Zakonsko je določeno, da mora šola pomagati vsakemu posameznemu učencu k njegovemu osebnemu in socialnemu razvoju glede na njegove sposobnosti. Učne metode so naravnane k doseganju učenčevega samozaupanja in zanesljivosti. Tak način dela zahteva tesno sodelovanje med šolo in domom ter v stalni dialog med učitelji, starši in učenci. Starši morajo biti redno seznanjeni- vsaj dvakrat letno o otrokovem osebnem in socialnem razvoju kot tudi o njegovih dosežkih.

Od prvega do sedmega razreda šola starše informira na sestankih med starši, učitelji in učenci. Od sedmega do desetega leta šola oceni učenca z ocenami od nič do trinajst.

Poznajo zaključne izpite v devetem in desetem letu z enotnimi standardi in preizkusi so pripravljene in ocenjene centralno na nacionalni ravni. Izpiti pa niso obvezni.

Če učitelj presodi, da učenci ne dosegajo standardov znanja, lahko izjemoma vsako leto na zaključku oceni, da lahko napredujejo v naslednji razred, sicer pa učenci avtomatično ponavljajo.

### **Izbirni predmeti**

Danska ima obvezne izbirne predmete v 8. in 9. razredu, zavzemajo pa 6 in 7 odstotni urni delež vseh predmetov.

Učenci v 8. in 9. razredu morajo izbrati vsaj 1 obvezni izbirni predmet. Delež izbirnosti je 6% v 8. razredu in 7% v 9. razredu.

Na Danskem imajo učenci 8. in 9. razreda po dve uri tedensko izbirnih predmetov.

Cilje vzgoje in izobraževanja na Danskem sprejema parlament, šolski minister pa določa posamezne učne cilje za vsak predmet. Občine in šole se odločajo, po kakšni poti bodo nacionalno določene cilje uresničile. Ministrstvo za šolstvo objavlja navodila za izvajanje predmetnih učnih načrtov, vendar v obliki neobvezujočih priporočil. Šole lahko sestavijo svoje učne načrte, da le upoštevajo nacionalno določene cilje in standarde znanja.

Šolsko leto traja od avgusta do junija naslednje leto. Dolžina učne ure je načeloma 45 minut, vendar jo lahko lokalna skupnost spremeni. Letno število ur (v 60 minutah) je od 600 (prva dva razreda), 660 (od 3 -9) in 840 v 10. razredu. Kurikulum osnovne šole se sestoji iz treh vsebinskih blokov: humanistika, družboslovne/naravoslovne znanosti ter praktični/umetniški predmeti. Izbirni predmeti se začnejo v glavnem šele v 7. razredu.

### **Pouk tujih jezikov kot obveznih predmetov**

Pouk prvega tujega jezika je obvezen za vse otroke od tretjega razreda dalje, drugi tuji jezik je nemščina ali francoščina in je ponujen od sedmega razreda dalje, tretji tuji jezik šola ponudi od osmega razreda dalje.

**Predmetnik- po razredih in tednih**

Form level	1st	2nd	3rd	4th	5th	6th	7th	8th	9th
Danish	9	8	7	6	6	6	6	6	6
English	-	-	-	2	3	3	3	3	3
Christian studies	2	1	1	1	1	2	0	1	1
Social studies	-	-	-	-	-	-	-	-	5
History	-	-	1	1	1	2	2	2	-
PE & sport	1	2	2	3	3	2	2	2	2
Music	1	2	2	2	1	1	-	-	-
Art	1	2	2	2	1	-	-	-	-
Handicr., wood/metal-work, home economics	-	-	-	2	4	4	3	-	-
Mathematics	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Nature/technology	1	1	2	2	2	3	-	-	-
Geography	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Biology	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Physics/chemistry	-	-	-	-	-	-	2	2	2
German/French	-	-	-	-	-	-	3	4	4
Optional subjects	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Hour of the class	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Total	20	21	22	26	27	28	30	31	30

**Predmetnik po letu 2005, ure seštete v šolskem letu v razredih**

Form level	1st	2nd	3rd	4th	5th	6th	7th	8th	9th
(Implemented since 1 August 2005)									
Danish	300	270	210	180	180	180	180	180	180
English			60	60	90	90	90	90	90
Christian studies	60	30	30	30	30	60		30	30
Social studies								60	150
History			30	30	30	60	60	60	
PE & sport	30	60	60	90	90	90	60	60	60
Music	30	60	60	60	30	30			
Art	30	60	60	60	30				
Handicr., wood/metalwork, home economics				60	120	120	90		
Mathematics	150	150	120	120	120	120	120	120	120
Nature/technology	30	30	60	60	60	60			
Geography							30	60	(30 from 2006/2007)
Biology							60	60	
Physics/chemistry							60	60	60

German/French							90	120	120
Optional subjects								60	60
"Hour of the class"	30	22,5	22,5	22,5	22,5	30	30	30	30Total
600	600	660	660	660	660	660	660	660	

## AVSTRIJA, MADŽARSKA, POLJSKA, LITVA IN CIPER

### Vzgojni ukrepi in prešolanje

V Avstriji je učenca možno prešolati brez soglasja staršev, kadar učenec resno ogroža življenje in zdravje, lastnino drugih ali v primeru psihičnega nasilja. Izključitev je zadnja možnost, šoloobveznemu učencu pa je treba v tem primeru najti drugo šolo. O prešolanju odloča učiteljski zbor.

Na Madžarskem je učenca moč izključiti iz šole po natančno določenem zakonskem predpisu. Vse šole pripravijo lastna šolska pravila. Če učenec huje krši ta pravila, obravnava njegovo vedenje posebna šolska komisija, kjer so lahko prisotni tudi njegovi starši ali zastopniki. Glede na težo prekrška lahko učenec dobi opozorilo, resno opozorilo, ukinitve ugodnosti, ali pa je izključen, kar je najhujša možna kazen. V tem primeru pa mora ravnatelj najti za učenca drugo ustrezno šolo. Če učenec ni več šoloobvezen, si mora najti šolo sam.

Na Poljskem je možno prešolati učenca samo s soglasjem staršev, trenutno pa teče debata o novih ukrepih, ki bi zaustavili naraščajoče nasilje.

V Litvi je učence, ki resno ogrožajo druge učence je možno prešolati začasno ali trajno na predlog učiteljske zbornice z dovoljenjem vlade.

Na Cipru lahko učenca prešolajo brez soglasja staršev, tako odločitev pa sprejme učiteljski zbor in odloči, ali gre za trajno prešolanje ali pa se otroku da še možnost poprave vedenja pred prešolanjem. Učenci imajo pravico podati zagovor pred učiteljskim zborom.

#### **4. Ocena finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva**

Predlog spremembe zakona nima finančnih posledic za proračun, kot tudi nima posledic za druga javna finančna sredstva, ker se predvideva zmanjšanje delovnih mest v osnovni šoli zaradi demografskih vplivov v podobnem številu in nastop novih delovnih mest zaradi uvedbe drugega tujega jezika- prvo leto v 7. razredu, naslednje leto v 7. in 8., in tretje leto v 7.,8., in 9. razredu- ne povečuje števila delovnih mest. Uvedba drugega tujega jezika tako ne bo imela posledic za državni proračun.

#### **5. Druge posledice, ki jih bo imel sprejem zakona**

Sprejem zakona ne bo prinesel drugih posledic.

# OSNUTEK ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI ŠOLI

## 1. člen

V Zakonu o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 - uradno prečiščeno besedilo) se za prvim odstavkom 1. člena doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

"S tem zakonom se v pravni red Republike Slovenije prenaša Direktiva 77/486/EGS Evropskega sveta z dne 25. julija 1977 o izobraževanju otrok delavcev migrantov (UL L št. 199 z dne 6. avgusta 1977, str. 32-33)."

## 2. člen

Besedilo 2. člena Zakona o osnovni šoli se spremeni tako, da se glasi:

»Cilji osnovnošolskega izobraževanja so:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu;
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- omogočanje osebnostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, do drugih ljudi, do svoje in drugih kultur, do naravnega in družbenega okolja, do prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljanske odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehniškem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;

- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.«.

### **3. člen**

V 10. členu se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Za otroke iz prvega odstavka, ki potrebujejo pomoč pri učenju slovenskega jezika, se ob vključitvi v osnovno šolo organizira tečaj slovenskega jezika.«.

### **4. člen**

Za 10. členom se doda nov 10. a člen, ki se glasi:

»10. a člen  
(izobraževanje učencev v bolnišnici)

Za učence, ki so na zdravljenju, se lahko organizira pouk v bolnišnici.«.

### **5. člen**

Drugi odstavek 11. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Otroci s posebnimi potrebami po tem zakonu so otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni otroci, gluhi in naglušni otroci, otroci z govorno-jezikovnimi motnjami, gibalno ovirani otroci, dolgotrajno bolni otroci, otroci s primanjkljaji na posameznih področjih učenja ter otroci s čustvenimi in vedenjskimi motnjami, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje programov vzgoje in izobraževanja z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene programe vzgoje in izobraževanja oziroma posebni program vzgoje in izobraževanja ter učenci z učnimi težavami in posebej nadarjeni učenci.«.

### **6. člen**

Prvi odstavek 16. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Osnovna šola mora za vse učence izvajati pouk iz naslednjih obveznih predmetov: slovenščine in italijanščine ali madžarščine na narodno mešanih območjih, dveh tujih jezikov, zgodovine, družbe, geografije, državljanske vzgoje in etike, matematike,

naravoslovja, spoznavanja okolja, naravoslovja in tehnike, kemije, biologije, fizike, likovne vzgoje, glasbene vzgoje, športne vzgoje, tehnike in tehnologije in gospodinjstva.«.

#### **7. člen**

V vseh členih se izrazi »slovenski jezik«, »italijanski jezik« in »madžarski jezik« spremenijo v izraze: »slovenščina«, »italijanščina« in »madžarščina« v ustreznih sklonih.

#### **8. člen**

Besedilo 17. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Poleg obveznih predmetov mora osnovna šola za učence 7., 8. in 9. razreda izvajati pouk iz izbirnih predmetov.

Šola mora ponuditi pouk najmanj treh izbirnih predmetov iz družboslovno-humanističnega sklopa in najmanj treh iz naravoslovno-tehničnega sklopa. V okviru družboslovno-humanističnega sklopa mora šola ponuditi pouk tujega jezika, nekonfesionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike.

Učenec izbere dve uri pouka izbirnih predmetov tedensko, lahko pa tudi tri ure, če s tem soglašajo njegovi starši.«.

#### **9. člen**

Prvi in drugi odstavek 21. člena se spremenita tako, da se glasita:

»Osnovna šola organizira podaljšano bivanje za učence od 1. do 5. razreda.

Za učence, ki so usmerjeni v prilagojene izobraževalne programe oziroma posebni program, šola organizira podaljšano bivanje do zaključka izobraževanja v osnovni šoli.«.

#### **10. člen**

Prvi odstavek 29. člena se spremeni tako, da se glasi:

»S predmetnikom se določijo obvezni in izbirni predmeti, letno in tedensko število ur pouka posameznih predmetov oziroma predmetnih področij, število ur oddelčne skupnosti in minimalno število ur, potrebnih za uresničevanje učnega načrta.

Za drugim odstavkom se doda nov tretji odstavek, ki se glasi:

»Ne glede na določbe prvega odstavka tega člena lahko šola v posameznem razredu drugače razporedi tedensko število ur pouka posameznih predmetov. Pouk slovenskega jezika in italijanskega jezika ali madžarskega jezika na narodno mešanih območjih, matematike, tujega jezika kot obveznega predmeta in športne vzgoje, šola lahko razporedi znotraj obdobja dveh zaporednih tednov.«.

## **11. člen**

Doda se nov 31. c člen, ki se glasi:

»31. c člen  
(hišni red)

Šola s hišnim redom določi območje šole in površine, ki sodijo v šolski prostor, poslovni čas in uradne ure, uporabo šolskega prostora in organizacijo nadzora, ukrepe za zagotavljanje varnosti, vzdrževanje reda in čistoče ter drugo.«.

## **12. člen**

Besedilo 32. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Osnovna šola v posebni publikaciji predstavi podatke o šoli, značilnosti programa, organizacijo dela šole v skladu z letnim delovnim načrtom, pravice in dolžnosti učencev, vsebino vzgojnega načrta, hišni red in druge podatke.

V publikaciji se objavijo tudi pravila šolskega reda.

Osnovna šola publikacijo razdeli učencem najkasneje do 5. oktobra za tekoče šolsko leto. En izvod publikacije šola pošlje ustanovitelju. Šola publikacijo objavi na svoji spletni strani.«.

### **13. člen**

Besedilo 35. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Tedenska obveznost učencev po obveznem programu, brez ur oddelčne skupnosti, je v prvem obdobju lahko največ 22 ur pouka, v drugem obdobju največ 26 ur pouka in v tretjem obdobju največ 30 ur pouka.

Tedenska obveznost učencev po obveznem programu, brez ur oddelčne skupnosti, je v šolah na narodno mešanih območjih ter v šolah, ki izvajajo prilagojene izobraževalne programe, v prvem obdobju lahko največ 24 ur pouka, v drugem obdobju največ 28 ur pouka in v tretjem obdobju največ 32 ur pouka.

Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka se zaradi organizacije pouka obveznost učencev po obveznem programu, brez ur oddelčne skupnosti, v posameznem tednu lahko poveča za največ dve uri pouka. Pri tem povprečna tedenska obveznost v šolskem letu ne sme biti večja od obveznosti, določene v prvem oziroma drugem odstavku tega člena.«.

### **14. člen**

Doda se nov 40. a člen, ki se glasi:

»40. a člen  
(diferenciacija pri pouku drugega tujega jezika)

Učitelj od 7. do 9. razreda pri pouku drugega tujega jezika diferencira delo z učenci glede na njihove zmožnosti (notranja diferenciacija).«.

### **15. člen**

Prvi odstavek 42. člena se spremeni tako, da se glasi:

»V šolah, ki izvajajo prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom, učitelj od 1. do 9. razreda pri pouku vseh predmetov in pri drugih oblikah organiziranega dela diferencira delo z učenci glede na njihove zmožnosti (notranja diferenciacija).«.

### **16. člen**

V 44. členu se doda drugi odstavek, ki se glasi:

»Najmanj tri mesece pred začetkom pouka šola staršem otrok, vpisanih v prvi razred, izda potrdilo o šolanju oziroma obvestilo o odložitvi začetka šolanja.«

#### **17. člen**

Črta se tretji, četrti in peti odstavek 46. člena.

#### **18. člen**

Črta se drugi in tretji odstavek 47. člena.

#### **19. člen**

V drugem odstavku 48. člena se besedilo »šolska uprava« nadomesti z besedilom »ministrstvo«.

#### **20. člen**

Besedilo prvega odstavka 50. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Učenec ima pravico obiskovati pouk oziroma se udeleževati drugih dejavnosti, ki jih organizira šola. Učencu šola lahko občasno zagotovi doseganje ciljev izobraževanja tudi v drugih oblikah organiziranega dela z učenci z namenom, da se učencem zagotovi varnost oziroma nemoten pouk.«

#### **21. člen**

Besedilo 51. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Učenec, ki se vzporedno izobražuje v glasbenih in drugih šolah, ki izvajajo javno veljavne programe, oziroma je perspektivni športnik, lahko pridobi status učenca, ki se vzporedno izobražuje, oziroma status športnika.

Učencu s statusom iz prejšnjega odstavka se prilagodijo šolske obveznosti. Prilagajanje šolskih obveznosti se uredi s pisnim dogovorom med šolo in starši.

Prilagodijo se obiskovanje pouka in drugih dejavnosti, načini in roki za ocenjevanje znanja ter drugo.

Status učencu preneha na zahtevo učenca in staršev, s potekom časa, za katerega mu je bil dodeljen, če prenehajo razlogi, zaradi katerih mu je bil status dodeljen, če ni več učenec šole, na kateri je pridobil status oziroma če se mu status odvzame.

Če učenec ne izpolnjuje obveznosti iz dogovora oziroma zaradi kršitve njegovih dolžnosti, določenih z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole, mu šola lahko status začasno oziroma trajno odvzame. Učencu status miruje, če tako predlagajo starši in učenec.

O dodelitvi, odvzemu in mirovanju statusa odloči ravnatelj. Pred tem si v prvem obdobju pridobi mnenje razrednika, v drugem in tretjem obdobju pa mnenje oddelčnega učiteljskega zbora.

Natančnejše pogoje za pridobitev statusa in prilagajanje šolskih obveznosti podrobneje uredi šola s pravili o prilagajanju šolskih obveznosti.«.

## **22. člen**

V 52. členu se dodata nov drugi in tretji odstavek, ki se glasita:

»Učenec 7., 8. in 9. razreda, ki obiskuje glasbeno šolo z javno veljavnim programom, je na predlog staršev oproščen sodelovanja pri izbirnih predmetih.

O oprostitvi iz prejšnjih odstavkov odloči ravnatelj.«.

## **23. člen**

V prvem odstavku 53. člena se na koncu doda nov stavek, ki se glasi:

»Če starši vzroka izostanka ne sporočijo najpozneje v petih delovnih dneh jih šola obvesti o izostanku učenca in jih pozove, da izostanek pojasnijo.«.

## **24. člen**

Tretji, četrti in peti odstavek 54. člena se spremenijo tako, da se glasijo:

»Šola lahko iz vzgojnih razlogov prešola učenca na drugo šolo brez soglasja staršev:

-če so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih ali;

-če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu kljub individualiziranemu vzgojnemu načrtu onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred vključitvijo učenca na drugo šolo pridobi mnenje centra za socialno delo, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih inštitucij. Pred prešolanjem učenca si šola pridobi soglasje druge šole.

Šola staršem vroči odločbo o prešolanju, v kateri navede tudi ime druge šole ter datum vključitve v to šolo.«.

## **25. člen**

V 56. členu se za petim odstavkom doda nov šesti odstavek, ki se glasi:

»Otroci s posebnimi potrebami, ki imajo z odločbo o usmeritvi določeno izvajanje dodatne strokovne pomoči v zavodu za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, imajo pravico do povračila stroškov prevoza do zavoda, v katerem se ta pomoč izvaja, če je njihovo prebivališče od tega zavoda oddaljeno več kot štiri kilometre.«.

Dosedanji šesti in sedmi odstavek postaneta sedmi in osmi odstavek.

Doda se nov deveti odstavek, ki se glasi:

»Učenec, ki se prešola v skladu s 54. členom tega zakona, ima pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, v katero je prešolan.«.

## **26. člen**

58., 59. in 60. člen se črtajo.

## **27. člen**

Za črtanim 60. členom se dodata novi poglavji IV. A in IV. B, ter novi člani 60. a do 60. h člen, ki se glasijo:

#### »IV. A ODLOČANJE O PRAVICAH IN DOLŽNOSTIH UČENCEV

##### »60. a člen (odločanje o pravicah in dolžnostih)

Določbe zakona, ki ureja splošni upravni postopek, se uporabljajo v postopkih v zvezi z vpisom, prestopom, prešolanjem, odložitvijo šolanja, oprostivijo sodelovanja pri posameznem predmetu, prepovedjo obiskovanja osnovne šole po izpolnitvi osnovnošolske obveznosti, statusom učenca, ki se vzporedno izobražuje oziroma statusom športnika in v zvezi dodelitvijo sredstev učencem, ki zaradi socialnega položaja ne zmorejo v celoti plačati prispevkov za materialne stroške programa (šola v naravi, prehrana, učbeniki).

##### 60. b člen (pristojni organ odločanja)

Če za posamezno odločitev ni posebej določen pristojni organ, o pravicah in dolžnostih na prvi stopnji odloča ravnatelj.

O odložitvi začetka šolanja in odložitvi šolanja med šolskim letom v prvem razredu odloči šola na podlagi mnenja strokovne komisije, ki jo imenuje ravnatelj in jo sestavljajo šolski zdravnik, svetovalni delavec ter vzgojitelj oziroma učitelj.

O pritožbah v zvezi z uresničevanjem pravic in dolžnosti otroka oziroma učenca odloča pritožbena komisija.

##### 60. c člen (pritožbena komisija)

Svet šole imenuje člane pritožbene komisije, izmed katerih predsednik sveta za posamezni primer imenuje pet članov, ki odločajo v tem primeru. V pritožbeno komisijo se imenuje najmanj 10 članov, od katerih je več kot polovica strokovnih delavcev šole. V posameznem primeru odločajo trije predstavniki delavcev šole in dva zunanja člana (predstavniki staršev, ustanovitelja in strokovni delavci druge šole).

Pritožbena komisija je imenovana za štiri leta. Ista oseba je lahko imenovana za člana pritožbene komisije večkrat.

Pritožbena komisija odloča z večino vseh članov.«.

#### **»IV. B VZGOJNO DELOVANJE ŠOLE**

##### **60. č člen ( vzgojno delovanje šole)**

Vzgojno delovanje šole je strokovno delo, ki se izvaja v skladu s pravili stroke, v skladu s tem zakonom, na njegovi podlagi izdanimi predpisi in akti šole.

##### **60. d člen (vzgojni načrt)**

Z vzgojnim načrtom določi šola načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona, ob upoštevanju potreb in interesov učencev in posebnosti širšega okolja. Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja s starši in njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje in usmerjanje in druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena tega zakona.

Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt sprejme svet šole na predlog ravnatelja v roku in po postopku, kot je določen za letni delovni načrt.

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

##### **60. e člen (pravila šolskega reda)**

Na podlagi vzgojnega načrta šola v pravilih šolskega reda natančneje opredeli dolžnosti in odgovornosti učencev, načine zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja, določi vzgojne ukrepe za posamezne kršitve, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti, sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev. Pri pripravi pravil šolskega reda sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši.

Vzgojne ukrepe se izvede, kadar učenec krši svoje dolžnosti določene z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole. Z vzgojnimi ukrepi ni mogoče omejiti pravic učencev (od 5. do 13. člena in od 50. do 57. člena).

Pravila šolskega reda sprejme svet šole na predlog ravnatelja, ki si predhodno pridobi mnenje učiteljskega zbora in sveta staršev.

#### 60. f člen (vzgojni opomini)

Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Vrste in določanje vzgojnih opominov podrobneje predpiše minister.

#### 60. g člen (ugovor na izvajanje vzgojnega delovanja šole)

Učenec in njegovi starši lahko pisno podajo ugovor razredniku, šolski svetovalni službi ali ravnatelju glede vzgojnega delovanja šole. Če učenec ali starši v 30 dneh ne dobijo pisnega odgovora, oziroma če z njim niso zadovoljni, lahko dajo pobudo za inšpekcijski pregled.

#### 60. h člen

Določbe IV. A in IV. B razen 60. a člena poglavja niso obvezne za zasebne šole.«.

## **28. člen**

61. člen se spremeni tako, da se glasi:

»61. člen  
(ocenjevanje)

Znanje učenca se v osnovni šoli ocenjuje opisno oziroma številčno.

V prvem obdobju osnovne šole se učenčevo znanje ocenjuje z opisnimi ocenami. V drugem in tretjem obdobju osnovne šole se učenčevo znanje ocenjuje s številčnimi ocenami.

V prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom se v prvem in drugem obdobju osnovne šole učenčevo znanje ocenjuje z opisnimi ocenami, v tretjem obdobju pa s številčnimi ocenami. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v izobraževalni program osnovne šole, se njegovo znanje pri teh predmetih ocenjuje v skladu z drugim odstavkom tega člena.

V posebnem programu vzgoje in izobraževanja se napredek učenca ocenjuje z opisnimi ocenami.«.

## **29. člen**

V drugem stavku tretjega odstavka 63. člena se črta besedilo »in ocena splošnega uspeha«.

Doda se nov četrti odstavek, ki se glasi:

»Šola ob zaključku pouka učencu izroči obvestilo o njegovem sodelovanju pri interesnih in drugih dejavnostih šole.«.

## **30. člen**

V 65. členu se besedo »Rezultati« nadomesti z besedo »Dosežki«.

## **31. člen**

Besedilo 67. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Ne glede na določbe 64. člena tega zakona je v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom nacionalno preverjanje znanja ob koncu tretjega obdobja za učence prostovoljno. Ob koncu drugega obdobja šola nacionalno preverjanje znanja izvede iz slovenskega jezika ali italijanskega oziroma madžarskega jezika na narodno mešanih območjih, in matematike.

V posebnem programu vzgoje in izobraževanja se nacionalnega preverjanja znanja za učence ne izvaja.«.

### **32. člen**

Besedilo 69. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Učenci v prvem in v drugem obdobju razredov ne ponavljajo.

Učenci v tretjem obdobju napredujejo v naslednji razred, če so ob koncu šolskega leta pozitivno ocenjeni iz vseh predmetov.

Ne glede na določbo prvega in drugega odstavka tega člena lahko učenec zaradi slabšega učnega uspeha, ki je posledica daljše odsotnosti od pouka, bolezni, preselitve ali zaradi drugih razlogov, ponavlja razred, če tako zahtevajo njegovi starši oziroma ponavlja razred na podlagi pisnega obrazloženega predloga razrednika v soglasju s starši.

Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena lahko učenec 3., 4., 5. in 6. razreda na podlagi pisnega obrazloženega predloga razrednika ponavlja razred brez soglasja staršev.

Učenec lahko ponavlja 3. razred, če ni dosegel pričakovanih rezultatov, ki so potrebni za napredovanje v naslednji razred, čeprav mu je šola omogočila vključitev v dopolnilni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči. V drugem obdobju lahko učenec ponavlja, kadar je ob koncu šolskega leta negativno ocenjen iz enega ali več predmetov, čeprav mu je šola omogočila vključitev v dopolnilni pouk in druge oblike individualne in skupinske pomoči. V prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom lahko učenec v drugem obdobju ponavlja razred, če ni dosegel pričakovanih rezultatov, ki so potrebni za napredovanje v naslednji razred, čeprav mu je šola omogočila vključitev v dopolnilni pouk.

Odločitev o ponavljanju sprejme učiteljski zbor. Če se učenec in starši ne strinjajo z odločitvijo o ponavljanju, lahko v treh dneh po prejemu spričevala pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor. O ugovoru se odloči na način in po postopku, določenem z 68. členom tega zakona.«.

### **33. člen**

V drugem odstavku 70. člena se zadnji stavek spremeni tako, da se glasi:

»Popravni izpit lahko opravljajo dvakrat v istem šolskem letu in najmanj štirikrat v naslednjem šolskem letu.«.

### **34. člen**

71. člen se spremeni tako, da se glasi:

»71. člen  
(prilagojeni programi)

Ne glede na določbe 69. člena tega zakona učenci v posebnem programu vzgoje in izobraževanja napredujejo.

Določba 70. člena ne velja za posebni program vzgoje in izobraževanja.«.

### **35. člen**

V 78. členu se doda nov drugi odstavek, ki se glasi:

»Učenec 7., 8. in 9. razreda, ki je oproščen sodelovanja pri izbirnih predmetih, se iz teh predmetov ne ocenjuje.«.

### **36. člen**

V 81. členu se besedilo »76. do 80.« nadomesti z besedilom »76., 77., drugega odstavka 78., 79. in 80.«.

### **37. člen**

Besedilo 83. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Osnovna šola izda učencem od 1. do 3. razreda spričevala z opisnimi ocenami in učencem od 4. do 9. razreda spričevala s številčnimi ocenami.

Učencem, ki se izobražujejo po prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom, od 1. do 6. razreda osnovna šola izda spričevala z opisnimi ocenami, učencem od 7. do 9. razreda pa spričevala s številčnimi ocenami. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v program osnovne šole, se to v spričevalu navede ter se pri tem predmetu od 1. do 3. razreda zapiše opisno oceno, od 4. do 9. razreda pa številčno oceno.

Učencem, ki so vključeni v posebni program vzgoje izobraževanja in se občasno vključujejo v prilagojene izobraževalne programe, se to navede v potrdilu iz drugega odstavka 82. člena tega zakona.

Učencem, ki se izobražujejo v zasebni osnovni šoli, osnovna šola izda spričevala z ocenami, kot to določa program, po katerem se izobražujejo.«.

### **38. člen**

Besedilo 84. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Osnovna šola izda učencem, ki zaključijo osnovnošolsko izobraževanje, zaključna spričevala.

V zaključno spričevalo se vpišejo učenčeve ocene iz 9. razreda in dosežki učenca pri nacionalnem preverjanju znanja ob koncu tretjega obdobja.

Učencem, ki so končali prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom, se v zaključno spričevalo vpišejo ocene iz 9. razreda. Učencu, ki opravlja nacionalno preverjanje znanja ob koncu tretjega obdobja, se v zaključno spričevalo vpišejo tudi dosežki učenca. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v izobraževalni program osnovne šole, se to navede v zaključnem spričevalu.

Učencem, ki so končali posebni program vzgoje in izobraževanja, se izda zaključno potrdilo z opisno oceno dosežkov učenca. Če se je učenec občasno vključeval v prilagojen izobraževalni program, se to navede v zaključnem potrdilu.

Zasebna osnovna šola učencem izda zaključna spričevala z ocenami, kot jih določa program, in z dosežki učenca pri nacionalnem preverjanju znanja ob koncu tretjega obdobja.«.

### **39. člen**

V drugi točki prvega odstavka 95. člena se za besedilom »izdanih spričevalih« doda vejica in besedilo » vzgojnih opominih«.

V tretjem odstavku se za besedilom »izdanih spričevalih« doda vejica in besedilo »vzgojnih opominih«.

Šesti odstavek se spremeni tako, da se glasi:

»Zbirka podatkov iz 4. točke prvega odstavka tega člena obsega poleg podatkov iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena še:

- družinsko in socialno anamnezo;

- razvojno anamnezo;
- strokovno interpretirane rezultate diagnostičnih postopkov;
- podatke o postopkih strokovne pomoči oziroma svetovanja;
- dokumentacijo v zvezi s postopkom usmerjanja učenca s posebnimi potrebami;
- strokovna mnenja drugih inštitucij: centrov za socialno delo, zdravstvenih inštitucij, svetovalnih centrov oziroma vzgojnih posvetovalnic.«.

V devetem odstavku se besedilo »šolska uprava« nadomesti z besedilom »ministrstvo«.

Druga alineja desetega odstavka se spremeni tako, da se glasi:

»- ime osnovne šole oziroma podružnice, na kateri učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja, izobraževalni program ter razred in oddelek,«.

Dodata se nova peta in šesta alineja, ki se glasita:

»- podatke iz odločbe o usmeritvi učenca s posebnimi potrebami o vrsti in stopnji primanjkljajev, ovir oziroma motenj, ki so potrebni za prilagojeno opravljanje nacionalnega preverjanja znanja,

-zaključne ocene učenca pri posameznih predmetih v 9. razredu, pri predmetih tehnika in tehnologija ter državljanska vzgoja in etika pa oceni iz 8. razreda.

Dosedanja peta alineja postane šesta alineja, dosedanja šesta alineja pa sedma.«

#### **40. člen**

96. člen se spremeni tako, da se glasi:

»96. člen  
(pridobivanje podatkov)

Osebni podatki iz 95. člena tega zakona se pridobivajo iz obstoječih zbirk pristojnih upravljavcev. Če se teh podatkov ne da pridobiti iz že obstoječih zbirk podatkov, se podatki pridobijo neposredno od posameznika, na katerega se nanašajo oziroma od staršev učenca.

Starši so dolžni vsako spremembo podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov iz 95. člena tega zakona, sporočiti šoli.

Starši imajo pravico do vpogleda v osebne podatke iz 95. člena tega zakona, ki se nanašajo na njihovega otroka. Staršem je treba omogočiti prepis, izpis in kopiranje teh podatkov.«.

#### **41. člen**

101. člen se spremeni tako, da se glasi:

»101. člen  
(pravna oseba in odgovorna oseba)

Z globo od 500 do 1500 eurov se za prekršek kaznuje osnovna šola in z globo od 200 do 500 eurov odgovorna oseba osnovne šole, če:

- ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela v obsegu, ki ga določa predmetnik in učni načrt (29. in 30. člen tega zakona);
- ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela po letnem delovnem načrtu (31. člen tega zakona) in vzgojnem načrtu (31. a člen tega zakona);
- ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela za učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona v skladu z odločbo o usmeritvi;
- odkloni vpis otroka iz svojega šolskega okoliša (48. člen tega zakona);
- ne vodi predpisanih zbirk podatkov (95. člen tega zakona).«.

#### **42. člen**

Besedilo 102. člena se spremeni tako, da se glasi:

»Z globo od 100 do 300 eurov se za prekršek kaznuje starše, če ne sporočijo šoli sprememb podatkov, vsebovanih v zbirkah podatkov iz 95. člena tega zakona (96. člen tega zakona).

Z globo od 300 do 1000 eurov se za prekršek kaznuje starše, če:

- ne vpišejo otroka v osnovno šolo v skladu s 45. členom tega zakona;
- njihov otrok ne obiskuje pouka in drugih dejavnosti v okviru obveznega programa osnovne šole (50. člen tega zakona);
- njihov otrok izostaja od pouka iz neopravičljivih razlogov (53. člen tega zakona);
- izobraževanje njihovega otroka na domu ne poteka v skladu z 89., 90. in 91. členom tega zakona.«.

### **PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE**

#### **43. člen**

(izbirni predmeti)

Učenec, ki je po predpisu, veljavnem do uporabe tega zakona, med izbirnimi predmeti izbral dva tuja jezika, lahko nadaljuje s poukom obeh tujih jezikov do zaključka osnovnošolskega izobraževanja.

**44. člen**  
(predmetnik in učni načrt)

Uvajanje drugega tujega jezika kot obveznega predmeta se prične s 1. 9. 2009 in se izvede postopno v skladu s predpisom, ki ga izda minister.

Predmetnike in učne načrte v skladu s tem zakonom določi pristojni strokovni svet najkasneje do 28. februarja 2009.

Pristojni strokovni svet ministru predlaga spremembe prilagojenih izobraževalnih programov, usklajenih z določbami tega zakona najkasneje do 28. februarja 2008.

**45. člen**  
(vzgojni načrt)

Svet šole sprejme vzgojni načrt po postopku, določenem s tem zakonom, najkasneje do 1.6. 2009.

**46. člen**  
(hišni red)

Hišni red v skladu s tem zakonom določi šola do 1. septembra 2008, do takrat pa se uporabljajo določila hišnega reda, sprejetega v skladu s 27. členom Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 75/04).

**47. člen**  
(pravilniki, ki prenehajo veljati)

Z uveljavitvijo tega zakona prenehata veljati Pravilnik o publikaciji v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 29/96 in 65/00), Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 75/04).

Pravilnik o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli (Uradni list RS, št. 75/04) se uporablja do sprejetja podzakonskega akta iz 60. f člena ter do sprejema vzgojnega načrta in pravil šolskega reda.

Vsi vzgojni ukrepi, izrečeni na podlagi Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli, se izbrišejo najkasneje v roku enega leta po sprejemu vzgojnega načrta in pravil šolskega reda.

#### **48. člen**

(pravilniki o prilagajanju šolskih obveznosti)

Pridobivanje statusa učenca, ki se vzporedno izobražuje, oziroma statusa športnika se od 1. septembra 2008 izvaja v skladu z 51. členom Zakona o osnovni šoli. Pravilnik o prilagajanju šolskih obveznosti (Uradni list RS, št. 89/98) se za osnovne šole preneha uporabljati z 31. avgustom 2008.

#### **49. člen**

(veljavnost zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije, uporabljati pa se začne 1. septembra 2008.

# **OBRAZLOŽITVE OSNUTKA ZAKONA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ZAKONA O OSNOVNI ŠOLI**

## **1. člen**

Predlog novega člena predstavlja uskladitev slovenskega pravnega reda z evropskim pravnim redom v skladu z direktivo št. 77/486/EGS Evropskega sveta z dne 25. julija 1977 o izobraževanju otrok delavcev migrantov (UL L št. 199 z dne 6. avgusta 1977, str. 32-33)", ki ureja izobraževanje otrok delavcev migrantov.

## **2. člen**

Predlog spremenjenega 2. člena zakona pomeni posodobitev ciljev z novimi cilji, kot sta splošna cilja vzgoje in izobraževanja za vseživljenjsko učenje in za trajnostni razvoj ter s cilji razvoja pozitivne samopodobe, telesnega in moralnega razvoja, vedenja o naravni dediščini, razvijanja sposobnosti komunikacije v tujih jezikih, podjetnosti in inovativnosti. Poudarjena sta kakovost pridobljene izobrazbe ter vzgoja za odgovorno ravnanje. Sistematično so vključeni širši sklopi predmetnih področij. Cilji so konceptualno ustrezneje razvrščeni in povezani.

## **3. člen**

Z dopolnitvijo 10. člena se za otroke, ki so tuji državljani oziroma osebe brez državljanstva in prebivajo v Republiki Sloveniji, ob vključitvi v osnovno šolo organizira tečaj slovenskega jezika. Tako bo otrokom, ki imajo zaradi nepoznavanja slovenskega jezika težave, omogočeno uspešnejše vključevanje v vzgojno-izobraževalno delo.

## **4. člen**

Nov 10. a člen določa, da se za učence, ki so na zdravljenju v bolnišnici, lahko organizira pouk v bolnišničnih oddelkih. S tem je učencem zagotovljena možnost izobraževanja tudi v času, ko so na zdravljenju v bolnišnici.

## **5. člen**

Spremenjen drugi odstavek 11. člena pomeni uskladitev s terminologijo Zakona o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami.

## **6. člen**

Predlagana sprememba 16. člena uvaja drugi tuji jezik kot obvezni predmet in s tem sledi sklepu Evropskega sveta marca 2002 v Barceloni, ki je izrazil zahtevo za neprestano prizadevanje za: »izboljšati temeljne veščine, še posebej s poučevanjem najmanj dveh tujih jezikov že v najzgodnejši dobi«.

Kurikulumi v večini držav ponujajo učencem možnost, da se učijo najmanj dva tuja jezika v času obveznega izobraževanja v približno 20 deželah pa je to obvezno najmanj eno leto. V členu se tudi uskladi vsebina veljavnega predmetnika obveznih predmetov za osnovno šolo z zakonsko določbo.

## **7. člen**

Predlagana sprememba je uskladitvene narave. Imena predmetov slovenščina, italijanščina in madžarščina se uporabijo v celotnem zakonu enotno.

## **8. člen**

Predlagana sprememba ukinja obvezno izbiro izbirnih predmetov na družboslovno-humanistični in naravoslovno-tehnični sklop. Šola mora po novem obvezno ponuditi najmanj šest izbirnih predmetov, od tega obvezno pouk tujega jezika, nekonfesionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike. Učenec izbere dve uri pouka izbirnih predmetov tedensko, lahko pa tudi tri ure, če s tem soglašajo njegovi starši, do sedaj pa je izbral dva ali tri izbirne predmete, kar je pomenilo dve do tri ure, če je bil en izmed teh predmetov tuji jezik, pa je to pomenilo celo 4 ure, s 4. uro pa so morali soglašati učenčevi starši.

## **9. člen**

Predlagana sprememba 21. člena določa, da osnovna šola organizira podaljšano bivanje za učence, ki so usmerjeni v prilagojene izobraževalne programe oziroma v posebni program, do zaključka izobraževanja v osnovni šoli. To pomeni, da organizacija podaljšanega bivanja za te učence ni več tako kot do sedaj vezana na odločbo o usmeritvi. Predlagana sprememba tudi določa, da šola organizira podaljšano bivanje za učence od 1. do 5. razreda.

## **10. člen**

Dopolnitev 29. člena omogoča v posameznem razredu tudi drugačno razporeditev tedenskega števila ur pouka posameznih predmetov, kot to določa predmetnik. Pouk slovenskega jezika in italijanskega jezika ali madžarskega jezika na narodno mešanih območjih, matematike, tujega jezika kot obveznega predmeta in športne vzgoje pa mora potekati v skladu s predmetnikom, dovoljena je le fleksibilnost znotraj 14- dnevnega obdobja.

S predmetnikom se v skladu s predlagano dopolnitvijo člena določijo poleg letnega in tedenskega števila ur pouka posameznih predmetov oziroma predmetnih področij, števila ur oddelčne skupnosti in minimalnega števila ur, potrebnih za uresničevanje učnega načrta tudi obvezni in izbirni predmeti.

Predlagana sprememba bo omogočila šolam bolj avtonomno razporejanje predmetov ter razbremenitev učencev, saj bodo lahko tedensko imeli manj predmetov, ki bodo časovno bolj skoncentrirani v enem obdobju, v drugem obdobju pa bo šola pripravila nabor drugih predmetov, ki bodo časovno zgoščeni. Pri tem bo omogočeno boljše medpredmetno povezovanje in celosten, problemski pristop, manjše število domačih nalog v tednu in lažje šolske torbe.

## **11. člen**

Predlagani novi 31. c člen osnovne šole zavezuje, da imajo hišni red s predpisanimi sestavinami. Šola s hišnim redom določi funkcionalno območje šole in površine, ki sodijo v šolski prostor, poslovni čas in uradne ure, uporabo šolskega prostora in organizacijo nadzora, ukrepe za zagotavljanje varnosti, vzdrževanje reda in čistoče ter drugo. Preden šola določi hišni red, si pridobi mnenje ustanovitelja. Predlagana dopolnitev pomeni tudi uskladitev z Uredbo o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 106/05 in spremembe), ki zavodom nalaga sprejem hišnega reda z določenimi vsebinami.

## **12. člen**

S spremembo 32. člena so širše zajete sestavine publikacije. Osnovna šola v publikaciji predstavi podatke o šoli, značilnosti programa, organizacijo dela šole v skladu z letnim delovnim načrtom, pravice in dolžnosti učencev, vsebino vzgojnega načrta, hišni red. V publikaciji se po novem objavijo tudi pravila šolskega reda.

## **13. člen**

V skladu s spremenjenim 35. členom se ure oddelčne skupnosti ne prištevajo več v največje dovoljeno število ur pouka na teden. Učenci v šolah na narodno mešanih območjih ter v šolah, ki izvajajo prilagojene izobraževalne programe, imajo lahko 2 uri pouka na teden več kot ostali. To določa obstoječi zakon v 35. in 42. členu, s to spremembo pa se največjo tedensko obveznost učencev ureja v enem členu.

Predlagana sprememba omogoča, da se zaradi fleksibilnejše organizacije pouka obveznost učencev v posameznem tednu lahko poveča za največ dve uri pouka. Pri tem povprečna tedenska obveznost v šolskem letu ne sme biti večja od predpisane obveznosti.

#### **14. člen**

V dodanem 40. a členu se uredi način poučevanja obveznega drugega tujega jezika z notranjo diferenciacijo.

#### **15. člen**

Predlagana sprememba 42. člena omogoča, da se v šolah, ki izvajajo prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom, pri pouku vseh predmetov in drugih oblikah organiziranega dela diferencira delo z učenci z notranjo diferenciacijo.

#### **16. člen**

Predlagana sprememba 44. člena določa postopek, da šola izda obvestilo o odložitvi . šolanja oziroma izda potrdilo o šolanju.

#### **17. člen**

Izbris tretjega odstavka 46. člena je potreben, ker je obveščanje staršev urejeno v novem drugem odstavku 44. člena. Izbris četrtega odstavka 46. člena je potreben, ker se uredijo pritožbeni postopki na drugačen način, ki ga določajo novi 60.a, 60.b, in 60.c člen tega zakona.

#### **18. člen**

Izbris drugega odstavka je potreben, ker se določbe odstavka uredijo v drugem odstavku 60. b člena tega zakona.

Izbris tretjega odstavka 47. člena je potreben, ker se pritožbeni postopki uredijo na drugačen način, ki ga določajo novi 60.a, 60. b, in 60. c člen tega zakona.

#### **19. člen**

Sprememba v 48. členu je redakcijske narave. Črta se besedilo »šolska uprava« ter se jo nadomesti z besedo »ministrstvo«.

#### **20. člen**

Spremenjeno besedilo prvega odstavka 48.člena omogoča, da šola lahko zagotovi doseganje ciljev tudi v drugih oblikah organiziranja dela z učenci , skupinskem in individualnem delu z učenci.

## **21. člen**

Spremenjeni 51. člen določa način in postopek za pridobitev, mirovanje oziroma prenehanje statusa učenca, ki se vzporedno izobražuje v glasbenih in drugih šolah, ki izvajajo javno veljavne programe, oziroma je perspektivni športnik.

Šola in starši s pisnim dogovorom uredijo prilagoditev šolskih obveznosti za posameznega učenca, zlasti obiskovanje pouka in drugih dejavnosti, načine in roke za ocenjevanje znanja ter drugo. O dodelitvi in odvzemu statusa odloči ravnatelj s sklepom

Člen določa, da postopek za pridobitev statusa in prilagajanje šolskih obveznosti podrobneje uredi šola s pravili o prilagajanju šolskih obveznosti.

## **22. člen**

S predlagano spremembo 52. člena je na željo staršev lahko oproščen sodelovanja pri izbirnih predmetih učenec, ki obiskuje glasbeno šolo z javno veljavnim programom. S takšno rešitvijo se želi navedene učence razbremeniti pri obveznem delu programa v osnovni šoli. Predlagana sprememba pa ne pomeni, da bi morala šola vključiti glasbeno šolo kot izbirni predmet v ponudbi, kakor tudi ne, da učenec ne sme obiskovati izbirnih predmetov, če se sam tako odloči.

## **23. člen**

Z dopolnitvijo 53. člena se šola zaveže, da starše, ki šoli ne sporočijo vzroka izostanka svojega otroka, obvesti o izostanku učenca in jih pozove, da ga pojasnijo. S tem se zagotovi, da se uresničuje pravica in dolžnost učenca, da obiskuje pouk in druge oblike vzgojno-izobraževalnega dela.

## **24. člen**

Predlagana dopolnitev 54. člena omogoča, da se učenca, ki so mu bili izrečeni trije opomini v istem šolskem letu, oziroma, če krši pravila šole tako, da ogrožajo življenje in zdravje učenca ali drugih, vključi v drugo šolo v soglasju s starši, izjemoma pa lahko tudi brez soglasja staršev. Če prešolanje poteka brez soglasja staršev, si šola predhodno pridobi mnenje centra za socialno delo, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih inštitucij ter soglasje druge šole. Šola staršem izroči odločbo o prešolanju, v kateri navede ime druge šole in datum vključitve v to šolo.

## **25. člen**

Dopolnitev 56. člena ureja pravico do povračila stroškov prevoza za otroke s posebnimi potrebami, ki imajo z odločbo o usmeritvi določeno izvajanje dodatne strokovne pomoči v zavodu za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami. Ta dodatna strokovna pomoč obsega specialna znanja, ki omogočajo slepim in slabovidnim otrokom premagovanje njihovih ovir. Do povračila stroškov prevoza je upravičen otrok, katerega prebivališče je od zavoda oddaljeno več kot štiri kilometre.

Učenec ima pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole, v katero je prešolan brez soglasja staršev.

## **26. člen**

58. člen se črta, ker se pohvale in nagrade uredijo v vzgojnem načrtu šole v 60.d členu tega zakona. 59. člen se črta, ker je varstvo pravic urejeno v novem IV. A poglavju: Odločanje o pravicah in obveznostih učencev.

## **27. člen**

Doda se celo novo poglavje, ki obsega spremenjeni 60. člen ter nove 60. a do 60. g člene, z nasovom: IV. A ODLOČANJE O PRAVICAH IN OBVEZNOSTIH UČENCEV in IV. B VZGOJNO DELOVANJE ŠOLE. S tem se je postavila jasna ločnica med vzgojnim delovanjem šole, ki je strokovne in ne upravnopravne narave ter med upravnopravnim odločanjem. Takšna jasna razmejitev je bila predlagana ministrstvu s strani pravnih strokovnjakov oziroma pristojnega ministrstva, zahteva po tem pa prihaja tudi iz prakse. Pri opravih, ki so strokovne narave, se uporaba ZUP-a povsem izloči, ker ne gre za odločanje o pravicah in ker bi uporabljanje upravnega postopka tudi škodovalo samemu vzgojnemu delu.

Jasna izključitev uporabe ZUP-a iz vzgojnega dela, ki je bila sicer v preteklosti že praksa, ne pomeni, da strokovni delavci lahko arbitrarno odločajo, saj so zavezani pravilom stroke in nadzoru različnih organov, nazadnje tudi šolski inšpekciji.

Pravice učenca so tako definirane v zakonu, v poglavju »Pravice in dolžnosti učencev v OŠ«, postopek odločanja pa v novem poglavju VI. A, kjer je predpisana uporaba ZUP-a.

60. a člen določa, v katerih postopkih odločanja o pravicah učencev se postopa v skladu s splošnim upravnim postopkom: v zvezi z vpisom prestopom, prešolanjem, odložitvijo všolanja, oprostitev sodelovanja pri posameznem predmetu, prepovedjo obiskovanja osnovne šole po izpolnitvi osnovnošolske obveznosti, statusom učenca, ki se vzporedno izobražuje oziroma statusom športnika in v zvezi dodelitvijo sredstev učencem, ki zaradi socialnega položaja ne zmorejo v celoti plačati prispevkov za materialne stroške programa (šola v naravi, prehrana, učbeniki).

60. b člen določa, kateri so pristojni organi odločanja- na prvi stopnji ravnatelj, pritožbena komisija pa na drugi stopnji.

60. c člen določa sestavo pritožbene komisije, svet šole pa imenuje člane pritožbene komisije, izmed katerih predsednik sveta za posamezni primer imenuje pet članov, ki odločajo v tem primeru. V pritožbeno komisijo se imenuje najmanj 10 članov, od katerih je več kot polovica strokovnih delavcev šole. Člen določa postopke odločanja v posameznih primerih. V posameznem primeru odločajo trije predstavniki delavcev šole in dva zunanja člana (predstavniki staršev, ustanovitelja in strokovni delavci druge šole). Pritožbena komisija odloča z večino vseh članov.

Člen določa tudi trajanje mandata in pogoje imenovanja: pritožbena komisija je imenovana za štiri leta, ista oseba je lahko imenovana za člana pritožbene komisije večkrat.

60. č člen opredeljuje, da je vzgojno delovanje šole strokovno delo, ki se izvaja v skladu s pravili stroke.

60. d člen določa, da mora šola imeti vzgojni načrt, ki ima obvezne sestavine: vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja s starši in njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

V členu so opredeljene tudi vzgojne dejavnosti, ki so lahko proaktivne dejavnosti, svetovanje in usmerjanje in druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena tega zakona.

Proaktivne dejavnosti so tiste dejavnosti, s katerimi je izkazana dolgoročna angažiranost za doseganje lastnih, avtonomnih načinov za doseganje ciljev iz 2. člena zakona. Šola skupaj z učenci in starši temeljito premisli cilje in vrednote in se angažira za njihovo uresničevanje. Vgrajuje jih v postavitev celostnega sistema (kultura, filozofija in klima šole, načini udejanjanja vlog, itd). Uresničuje jih tudi z obsežnejšimi projektnimi aktivnostmi, ki so lahko na nivoju socialnega sistema (svetovanje vrstnikom, zaščitništvo mlajših ...) ali pa imajo bolj vsebinske poudarke (zdrava šola, eko šola itd.) Sem spadajo tudi preventivne dejavnosti- boj proti nasilju, drogam..

Opredeljen je tudi način izdelave in sprejetja vzgojnega načrta: pri oblikovanju vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši, sprejme pa ga svet šole po postopku, kot je določen za vzgojni načrt. Ravnatelj poroča najmanj enkrat letno o uresničevanju vzgojnega načrta. Uspešnost vzgojnega načrta se meri tudi v letni samoevalvaciji, za katero je zadolžen ravnatelj.

60. e člen določa, da ima šola pravila šolskega reda, s katerimi ureja odnose v solidolžnosti in odgovornosti učencev, načine zagotavljanja varnosti, pravila obnašanja in ravnanja, določi vzgojne ukrepe, organiziranost učencev, opravičevanje odsotnosti, sodelovanje pri zagotavljanju zdravstvenega varstva učencev.

Člen določa tudi način oblikovanja pravil šolskega reda – pri tem sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši, s tem pa se zagotavlja odgovornost vseh udeležениh.

V pravilih šolskega reda mora šola opredeliti natančno tudi operativno vzgojno ukrepanje, s tem pa se zagotavlja strokovno korektno in etično ukrepanje strokovnih delavcev ter določi jasno postavljanje mej učencem, hkrati pa to pomeni otrokom tudi varno in spodbudno okolje.

Vzgojne ukrepe se izvede, kadar učenec krši svoje dolžnosti določene z zakonom ter drugimi predpisi in akti šole. Z vzgojnimi ukrepi ni mogoče omejiti pravic učencev, opredeljenih v V. poglavju tega zakona. Postopek določanja in izrekanja vzgojnih ukrepov podrobneje predpiše minister.

60. f člen določa, da se lahko učencu izreče tudi opomin, kadar učenec krši dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi, akti šole, in ko vzgojne dejavnosti šole oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Vrste in izrekanja vzgojnih opominov podrobneje predpiše minister. V povezavi s predlagano dopolnitvijo 54. člena ima lahko izrek treh opominov v istem šolskem letu za posledico prešolanje učenca tudi brez soglasja staršev.

60. g člen definira ugovor na vzgojno delo, ki pa nima upravnopravnega značaja.

60. h člen določa, da uporaba poglavij IV. A in IV. B ni obvezna za zasebne šole, ker te svoj način delovanja urejajo bolj individualno v primerjavi z javnimi šolami.

## **28. člen**

Sprememba 61. člena določa, da se znanje učencev v osnovni šoli ocenjuje opisno oziroma številčno. V prvem obdobju se ocenjuje z opisnimi ocenami, v drugem obdobju se ocenjevanje spremeni in ni več številčno in opisno, ampak učitelj ocenjuje znanje učencev s številčnimi ocenami. Dopolnitev 61. člena ureja tudi ocenjevanje učencev, ki so usmerjeni v prilagojen program z nižjim izobrazbenim standardom. Znanje učencev se v prvem in drugem obdobju ocenjuje opisno, v tretjem pa številčno.

Če učenec iz prilagojenega programa z nižjim izobrazbenim standardom pri posameznih predmetih prehaja v izobraževalni program OŠ, se njegovo znanje pri teh predmetih ocenjuje v skladu s programom osnovne šole in načinom ocenjevanja, ki velja za osnovno šolo.

V posebnem programu vzgoje in izobraževanja se opisno ocenjuje napredek učenca.

## **29. člen**

Predlagana sprememba 63. člena pomeni opustitev ocenjevanja splošnega uspeha učenca v vseh razredih osnovne šole. Dopolnitev člena šolo obvezuje, da ob zaključku pouka starše pisno obvesti o sodelovanju učenca pri interesnih in drugih dejavnostih šole, na primer na različnih tekmovanjih, prireditvah, projektih itd.

### **30. člen**

Sprememba 65. člena je redakcijske narave in pomeni uskladitev s 64. členom zakona, ki govori o dosežkih nacionalnega preverjanja znanja.

### **31. člen**

Besedilo predlaganega 67. člena določa izjeme glede izvajanja nacionalnega preverjanja znanja v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom. Nacionalno preverjanje znanja ob koncu tretjega obdobja je za učence prostovoljno. Ob koncu drugega obdobja se nacionalno preverjanje znanja ne izvaja iz tujega jezika. Učenci v posebnem programu vzgoje in izobraževanja ne opravljajo nacionalnega preverjanja znanja.

### **32. člen**

Predlog spremenjenega 69. člena ureja napredovanje učencev iz razreda v razred. V prvem in drugem obdobju učenci praviloma napredujejo. Tako kot do sedaj napredujejo v naslednji razred učenci v tretjem obdobju, če so ob koncu šolskega leta pozitivno ocenjeni iz vseh predmetov. O napredovanju v naslednji razred oziroma o ponavljanju odloči učiteljski zbor.

Ne glede na navedeno lahko učenec zaradi slabšega učnega uspeha, ki je posledica daljše odsotnosti od pouka, bolezni, preselitve ali zaradi drugih razlogov, ponavlja razred na predlog staršev oziroma razrednika v soglasju s starši.

Učenec lahko na koncu prvega obdobja ponavlja razred na podlagi pisnega obrazloženega predloga razrednika tudi brez soglasja staršev, kadar tudi z dopolnilnim poukom in drugimi oblikami individualne in skupinske pomoči ni dosegel pričakovanih rezultatov ( izraz nadomesti uporabljan izraz »minimalnih standardov« v učnih načrtih ob posodobitvi le- teh) znanja, ki so potrebni za napredovanje v naslednji razred. V drugem obdobju pa lahko učenec ponavlja razred, če je ob koncu šolskega leta negativno ocenjen iz enega ali več predmetov, v prilagojenem programu z nižjim izobrazbenim standardom pa, če imajo slabši učni uspeh, saj se znanje učencev tudi v drugem obdobju ocenjuje z opisnimi ocenami. Pisni predlog poda razrednik.

Odločitev o ponavljanju vselej sprejme učiteljski zbor. Če se učenec in starši ne strinjajo z odločitvijo o ponavljanju, lahko v treh dneh po prejemu spričevala pri ravnatelju vložijo obrazložen ugovor.

### **33. člen**

Sprememba 70. člena določa, da učenci 9. razreda lahko opravljajo popravni izpit dvakrat v istem šolskem letu in najmanj štirikrat v naslednjem šolskem letu.

### **34. člen**

S členom se definira napredovanje učencev v prilagojenih programih.

### **35. člen**

Dopolnitev 78. člena določa, da se učenec, ki obiskuje glasbeno šolo z javno veljavnim programom in je zato oproščen sodelovanja pri izbirnih predmetih, iz teh predmetov ne ocenjuje.

### **36. člen**

V 81. členu se besedilo »76. do 80.« nadomesti z besedilom »76., 77., drugega odstavka 78., 79. in 80.«

### **37. člen**

Dopolnitev 83. člena natančneje opredeljuje vsebino spričeval. Navedba izobraževalnega programa je po novem obvezna vsebina spričeval. Učencem od 1. do 3. razreda osnovna šola izda spričevala z opisnimi ocenami, učencem od 4. do 9. razreda pa spričevala s številčnimi ocenami, skladno s spremembo 61. in 63. člena zakona.

Učencem, ki se izobražujejo po prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom, osnovna šola izda v prvem in drugem obdobju spričevala z opisnimi, v tretjem obdobju pa s številčnimi ocenami. Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami omogoča učencem pri posameznih predmetih prehajanje med programi. Če se je učenec pri posameznem predmetu celo šolsko leto izobraževal v izobraževalnem programu osnovne šole, se to zapiše v spričevalo in je ocena predmeta od 1. do 3. razreda opisna, od 4. do 9. razreda pa številčna.

Učencem, ki so vključeni v posebni program vzgoje izobraževanja in se občasno vključujejo v prilagojene izobraževalne programe, se to zapiše v potrdilo z opisno oceno napredka učenca.

Zasebna osnovna šola učencem izda spričevala z ocenami, kot to določa njen program.

### **38. člen**

Ker se po novem splošni uspeh učenca ne določa, je temu prilagojena tudi sprememba 84. člena zakona, ki določa vsebino zaključnega spričevala.

Sprememba določa, da se učencem, ki so končali prilagojen izobraževalni program z nižjim izobrazbenim standardom, v zaključno spričevalo vpišejo ocene iz 9. razreda. Učencu, ki prostovoljno opravlja nacionalno preverjanje znanja ob koncu tretjega obdobja, se v zaključno spričevalo vpišejo tudi dosežki učenca. Če učenec pri posameznih predmetih prehaja v program osnovne šole, se to navede v zaključnem spričevalu.

Učencem, ki so končali posebni program vzgoje in izobraževanja, se izda zaključno potrdilo z opisno oceno dosežkov učenca. Če se je učenec občasno vključeval v prilagojen izobraževalni program, se to navede v zaključnem potrdilu.

Predlagana dopolnitev člena določa, da zasebna osnovna šola učencem izda zaključna spričevala z ocenami, kot jih določa njihov program.

### **39. člen**

Predlagana dopolnitev 95. člena v okvir zbirke podatkov o napredovanju učencev, izdanih spričevalih in drugih listinah dodaja tudi izrečene vzgojne opomine.

Sprememba tega člena natančneje opredeljuje posamezne sestavine zbirke podatkov o učencih, ki potrebujejo pomoč in svetovanje. Med sestavine pa se dodaja tudi dokumentacija, povezana s postopki usmerjanja učenca ter dokumentacija, potrebna za obdelavo podatkov in znanstveno raziskovalno delo v zvezi z nacionalnim preverjanjem znanja. Podatki o učencih s posebnimi potrebami so nujno potrebni za pripravo ustreznih prilagoditev preizkusov znanja. Podatki o zaključnih ocenah učencev iz 9. razreda, pri predmetih tehnika in tehnologija ter državljanska vzgoja in etika iz 8. razreda pa so potrebni za raziskovanje povezave dosežkov nacionalnega preverjanja znanja z dosežki učencev pri rednem šolskem delu. To je potrebno za ugotavljanje doseganja pričakovanih rezultatov iz učnih načrtov, kar bo omogočilo učinkovito evalvacijo učnih načrtov in njihovega uresničevanja. Predmeta tehnika in tehnologija ter državljanska vzgoja in etika se v skladu z veljavnim predmetnikom v 9. razredu ne poučujeta, se pa v skladu z zakonom o osnovni šoli preverjata pri nacionalnem preverjanju znanja v 9. razredu.

### **40. člen**

Spremenjeni 96. člen natančneje ureja način pridobivanja osebnih podatkov, pri čemer daje poudarek pridobivanju podatkov iz obstoječih zbirk. Če se osebnih podatkov ne da pridobiti iz že obstoječih zbirk, se podatki pridobijo neposredno od posameznika, na katerega se nanašajo, oziroma od staršev učenca.

Določilo posebej zavezuje starše, da šoli sporočijo vsako spremembo podatkov, ki jih vsebujejo zbirke podatkov iz 95. člena zakona.

Šola in drugi upravljavci zbirk podatkov so dolžni staršem omogočiti vpogled, prepis, izpis in kopiranje podatkov, ki so zajeti v zbirkah podatkov.

#### **41. člen**

S spremembo 101. člena je izvedena uskladitev z zakonom o prekrških, zato so po novem namesto denarnih kazni predpisane globe, določene v predpisanih denarnih okvirih. Dodana je odgovornost pravne osebe za storjene prekrške, globe pa so določene v eurih.

#### **42. člen**

S spremembo 102. člena so na novo predpisane globe za prekrške. Sprememba natančneje opredeljuje kršitve, za katere se kaznuje starše. Globe so določene v eurih.

#### **43. člen**

Prehodni režim omogoča, da učenec, ki je izbral dva tuja jezika kot izbirna predmeta po do sedaj veljavnem zakonu, s tem nadaljuje do zaključka šolanja na osnovni šoli.

#### **44. člen**

Predlog 56. člena tega zakona določa, da pristojni organ, to je Strokovni svet Republike Slovenije za splošno izobraževanje, do 28. februarja 2008 določi predmetnik in učne načrte v skladu s predlaganimi spremembami zakona.

#### **45. člen**

V skladu s prehodnim režimom svet šole po postopku, določenem s tem zakonom, sprejme prvi vzgojni načrt najkasneje do najkasneje do 1. junija 2009, šola pa ga začne izvajati najkasneje s šolskim letom 2009/2010.

#### **46. člen**

V skladu s prehodnim režimom šola po novem zakonu določi hišni red do 1. septembra 2008, do tedaj pa uporablja obstoječi hišni red.

#### **47. člen**

Člen ureja prenehanje veljavnosti pravilnikov.

#### **48. člen**

Člen ureja prehodni režim v zvezi s pridobivanjem statusa učenca, ki se vzporedno izobrazuje, oziroma statusa športnika. Določa tudi prenehanje veljavnosti Pravilnika o prilagajanju šolskih obveznostih (Uradni list RS, 89/98) za osnovne šole. Vsi vzgojni ukrepi, izrečeni na podlagi Pravilnika o pravicah in dolžnostih učencev v osnovni šoli, se izbrišejo najkasneje 31. avgusta 2008.

#### **49. člen**

Člen ureja uveljavitev in uporabo novega zakona.

## BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

### 2. člen (cilji izobraževanja)

Cilji osnovnošolskega izobraževanja so:

- zagotavljanje splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu,
- vzpodbujanje skladnega, spoznavnega, čustvenega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika,
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje, sporočanje in izražanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem oziroma madžarskem jeziku,
- vzpodbujanje zavesti o integriteti posameznika,
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti in vedenja o zgodovini Slovenije in njeni kulturi,
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije,
- vzgajanje za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin in s tem razvijanje sposobnosti za življenje v demokratični družbi,
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja in pridobivanje znanj za nadaljevanje šolanja,
- pridobivanje splošnih in uporabnih znanj, ki omogočajo samostojno, učinkovito in ustvarjalno soočanje z družbenim in naravnim okoljem in razvijanje kritične moči razsojanja,
- razvijanje in ohranjanje lastne kulturne tradicije,
- seznanjanje z drugimi kulturami in učenje tujih jezikov,
- omogočanje osebnostnega razvoja učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja,
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanje za doživljanje umetniških del in za umetniško izražanje in
- oblikovanje in spodbujanje zdravega načina življenja in odgovornega odnosa do naravnega okolja.

## 10. člen

(tuji državljani)

Otroci, ki so tuji državljani oziroma osebe brez državljanstva in prebivajo v Republiki Sloveniji, imajo pravico do obveznega osnovnošolskega izobraževanja pod enakimi pogoji kot državljani Republike Slovenije.

Za otroke iz prejšnjega odstavka se organizira pouk maternega jezika in kulture v skladu z mednarodnimi pogodbami.

## 11. člen

(otroci s posebnimi potrebami)

Otrokom s posebnimi potrebami morajo biti zagotovljeni ustrezni pogoji za njihovo vzgojo in izobraževanje.

Otroci s posebnimi potrebami po tem zakonu so otroci z motnjami v duševnem razvoju, slepi in slabovidni otroci, gluhi in naglušni otroci, otroci z govornimi motnjami, gibalno ovirani otroci, dolgotrajno bolni otroci in otroci z motnjami vedenja in osebnosti, ki potrebujejo prilagojeno izvajanje izobraževalnih programov z dodatno strokovno pomočjo ali prilagojene izobraževalne programe oziroma posebni program vzgoje in izobraževanja, ter učenci z učnimi težavami in posebej nadarjeni učenci.

Otroci s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v izobraževalne programe s prilagojenim izvajanjem in dodatno strokovno pomočjo, v prilagojene izobraževalne programe ali v posebne programe vzgoje in izobraževanja, imajo pravico do individualiziranih programov vzgoje in izobraževanja.

Osnovna šola mora za izvajanje osnovnošolskega programa otrok s posebnimi potrebami zagotoviti strokovne delavce za pripravo, izvedbo in evalvacijo individualiziranih programov.

## 16. člen

(obvezni predmeti)

Osnovna šola mora za vse učence izvajati pouk iz naslednjih obveznih predmetov: slovenskega jezika in italijanskega ali madžarskega jezika na narodno mešanih območjih, tujega jezika,

zgodovine, zemljepisa, državljanske vzgoje in etike, matematike, kemije, biologije, fizike, likovne vzgoje, glasbene vzgoje, športne vzgoje, tehnične vzgoje in gospodinjstva.

Obvezni predmeti se lahko povezujejo in združujejo v predmetna področja.

#### 17. člen

(izbirni predmeti)

Poleg obveznih predmetov mora osnovna šola za učence 7., 8. in 9. razreda izvajati pouk iz izbirnih predmetov družboslovno-humanističnega sklopa in naravoslovno-tehničnega sklopa.

Šola mora ponuditi pouk najmanj treh izbirnih predmetov iz posameznega sklopa. V okviru družboslovno-humanističnega sklopa mora šola ponuditi pouk tujega jezika, nekonfesionalni pouk o verstvih in etiki ter pouk retorike.

Učenec med izbirnimi predmeti izbere tri predmete, od tega največ dva predmeta iz posameznega sklopa.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka pa lahko učenec v 7., 8. in 9. razredu izbere le dva izbirna predmeta, od tega enega iz družboslovno-humanističnega in enega iz naravoslovno-tehničnega sklopa.

#### 21. člen

(podaljšano bivanje)

Osnovna šola organizira podaljšano bivanje za učence od prvega do šestega razreda.

Za učence iz prvega odstavka 12. člena tega zakona lahko šola organizira podaljšano bivanje tudi od sedmega do devetega razreda, če je tako določeno z odločbo o usmeritvi.

V času podaljšanega bivanja se učenci učijo, opravljajo domače naloge in druge obveznosti in sodelujejo pri kulturnih, športnih, umetniških in drugih dejavnostih.

#### 29. člen

(predmetnik in učni načrt)

S predmetnikom se določijo letno in tedensko število ur pouka posameznih predmetov oziroma predmetnih področij, število ur oddelčne skupnosti in minimalno število ur, potrebnih za uresničevanje učnega načrta.

Z učnim načrtom se določijo vsebina predmetov ali predmetnih področij, standardi znanj in cilji pouka pri predmetih in predmetnih področjih.

### 32. člen

(predstavitev šole)

Osnovna šola mora učencem in staršem v posebni publikaciji predstaviti pravice in dolžnosti učencev, značilnosti programa in organizacijo dela šole.

Obvezne dele publikacije določi minister, pristojen za šolstvo (v nadaljnjem besedilu: minister).

### 35. člen

(tedenska obveznost učencev)

Tedenska obveznost učencev po obveznem programu v prvem obdobju je lahko največ 22 ur pouka, v drugem obdobju največ 26 ur pouka in v tretjem obdobju največ 30 ur pouka. V šolah na narodno mešanih območjih se lahko tedenska obveznost učencev po obveznem programu v vseh obdobjih poveča za največ dve uri tedensko.

Ura pouka traja praviloma 45 minut.

učitelja razrednega pouka. Drugi učitelj oziroma vzgojitelj predšolskih otrok poučuje polovico ur pouka.

Pri pouku vzgojnih predmetov lahko z učiteljem razrednega pouka sodeluje tudi učitelj predmetnega pouka.

V drugem obdobju poučuje:

- v 4. razredu učitelj razrednega pouka, tuji jezik in vzgojne predmete pa tudi predmetni učitelj, vendar ne več kot dva predmeta,

- v 5. razredu učitelj razrednega pouka, tuji jezik in vzgojne predmete pa tudi predmetni učitelj, vendar ne več kot tri predmete in

- v 6. razredu učitelj predmetnega pouka, lahko pa tudi učitelj razrednega pouka.

#### 42. člen

(prilagojeni programi)

Nivojski pouk in prehajanje med nivoji ter tedenska obveznost učencev, povečana za največ dve uri tedensko se za učence, ki so vključeni v prilagojene izobraževalne programe, lahko določi s temi programi.

Določbe 40. in 41. člena tega zakona se ne uporabljajo za otroke s posebnimi potrebami, ki so usmerjeni v posebni program vzgoje in izobraževanja.

#### 46. člen

(ugotavljanje pripravljenosti)

Ob vpisu otroka v osnovno šolo se lahko na željo staršev ugotavlja pripravljenost otroka za vstop v šolo.

Če starši predlagajo odložitev šolanja, ker menijo, da njihov otrok ni pripravljen za vstop v šolo, oziroma če odložitev šolanja predlaga zdravstvena služba, je ugotavljanje pripravljenosti otroka za vstop v šolo obvezno.

Pripravljenost otroka za vstop v šolo ugotavlja komisija, ki jo imenuje ravnatelj. Komisijo sestavljajo šolski zdravnik, svetovalni delavec in vzgojitelj oziroma učitelj.

O ugotovitvah komisije morajo biti starši obveščeni najmanj tri mesece pred začetkom pouka.

Na odločitev komisije iz tretjega odstavka je možna pritožba na komisijo, ki jo imenuje minister.

#### 47. člen

(odložitev šolanja)

Učencu se med šolskim letom v prvem razredu lahko na predlog

šolske svetovalne službe, šolske zdravstvene službe ali komisije za usmerjanje v soglasju s starši iz zdravstvenih in drugih razlogov odloži šolanje za eno leto.

O odložitvi šolanja odloča komisija, ki jo imenuje ravnatelj. Komisijo sestavljajo šolski zdravnik, psiholog, pedagog, vzgojitelj ali učitelj.

Na odločitev komisije iz prejšnjega odstavka je možna pritožba na komisijo, ki jo imenuje minister.

#### 48. člen

(šolski okoliš)

Starši imajo pravico vpisati otroka v javno osnovno šolo ali v zasebno osnovno šolo s koncesijo v šolskem okolišu, v katerem otrok stalno oziroma začasno prebiva, javna osnovna šola oziroma zasebna osnovna šola s koncesijo v tem okolišu, pa je dolžna na željo staršev otroka vpisati. V drugo osnovno šolo lahko starši vpišejo otroka, če ta šola s tem soglaša.

Seznam otrok iz šolskega okoliša, ki jih je javna ali zasebna šola s koncesijo dolžna vpisati v prvi razred, si šola pridobi iz evidence šoloobveznih otrok, ki jo vodi šolska uprava. Šolska uprava si pridobi podatke o šoloobveznih otrocih iz registra stalnega prebivalstva in razvida začasnega prebivališča.

Med šolanjem lahko učenec prestopi na drugo osnovno šolo, če ta šola s tem soglaša.

Če se učenec med šolanjem preseli v šolski okoliš druge osnovne šole, ima pravico dokončati šolanje na šoli, v katero je vpisan.

Če učenec želi prestopiti iz zasebne šole v javno šolo, ga je javna šola v šolskem okolišu, v katerem učenec stalno prebiva, dolžna sprejeti.

Določbe prvega odstavka tega člena niso obvezne za zasebne osnovne šole.

#### 50. člen

(obiskovanje pouka)

Učenec ima pravico obiskovati pouk in se udeleževati dejavnosti, ki jih organizira osnovna šola.

Učenec mora redno obiskovati pouk v okviru obveznega programa in

izpolnjevati obveznosti in naloge, določene z akti osnovne šole.

#### 51. člen

(vzporedno izobraževanje, perspektivni športniki)

Učencem, ki se vzporedno izobražujejo v glasbenih, baletnih in drugih šolah, ki izvajajo javno veljavne programe in perspektivnim športnikom se lahko prilagodi opravljanje obveznosti na način, ki ga določi minister.

#### 52. člen

(oprostitev)

Učenec je iz zdravstvenih razlogov lahko oproščen sodelovanja pri posameznih oblikah vzgojno-izobraževalnega dela v šoli.

#### 53. člen

(izostanki)

Starši morajo ob vsakem izostanku učenca šoli sporočiti vzrok izostanka.

Učenec lahko izostane od pouka, ne da bi starši sporočili vzrok izostanka, če njegov izostanek vnaprej napovejo, vendar ne več kot pet dni v šolskem letu.

Ravnatelj lahko na željo staršev iz opravičljivih razlogov dovoli učencu daljši izostanek od pouka.

#### 54. člen

(prešolanje)

Učenec osnovne šole ne more biti izključen iz šole, dokler je šoloobvezen.

Če je iz učnih ali vzgojnih razlogov potrebno, lahko osnovna šola v soglasju ali na zahtevo staršev vključi učenca v drugo osnovno šolo, če ta s tem soglaša.

Če šola ne more zagotoviti prešolanja učenca, o tem odloči komisija, ki jo imenuje minister.

Komisija si mora pred odločitvijo o prešolanju učenca obvezno pridobiti mnenje staršev in ravnatelja osnovne šole, v katero naj

bi se učenec prešolal.

Odločitev komisije je dokončna.

Učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona je mogoče vključiti v drugo osnovno šolo na podlagi odločbe o usmeritvi.

#### 56. člen (brezplačen prevoz)

Učenec ima pravico do brezplačnega prevoza, če je njegovo prebivališče oddaljeno več kot štiri kilometre od osnovne šole.

Učenec ima pravico do brezplačnega prevoza ne glede na oddaljenost njegovega prebivališča od osnovne šole v prvem razredu, v ostalih razredih pa, če pristojni organ za preventivo v cestnem prometu ugotovi, da je ogrožena varnost učenca na poti v šolo.

Učenec, ki obiskuje osnovno šolo zunaj šolskega okoliša, v katerem prebiva, ima pravico do povračila stroškov prevoza v višini, ki bi mu pripadala, če bi obiskoval osnovno šolo v šolskem okolišu, v katerem prebiva.

O načinu prevoza se osnovna šola dogovori s starši in lokalno skupnostjo.

Otroci s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona imajo pravico do brezplačnega prevoza ne glede na oddaljenost njihovega prebivališča od osnovne šole, če je tako določeno v odločbi o usmeritvi.

Če učencu ni mogoče zagotoviti prevoza, ima pravico do brezplačne oskrbe v kraju izobraževanja in pravico do brezplačnega prevoza domov ob pouka prostih dnevih.

Osnovna šola mora učencem, ki morajo čakati na organiziran prevoz, zagotoviti varstvo.

#### 58. člen (pohvale in nagrade)

Učence, ki se odlikujejo s svojim znanjem ali drugim delom, osnovna šola pohvali oziroma nagradi.

#### 59. člen

(izvršilni predpis o pravicah in dolžnostih učencev)

Pravice in dolžnosti učencev, postopek uveljavljanja pravic, nagrajevanje in izrekanje ukrepov za kršitve podrobneje določi minister.

#### 60. člen

(zasebne šole)

Določbi 58. in 59. člena tega zakona nista obvezni za zasebne šole.

#### 61. člen

(načini ocenjevanja)

Znanje učenca se v osnovni šoli ocenjuje opisno oziroma številčno.

V prvem obdobju osnovne šole se učenčevo znanje ocenjuje opisno.

V drugem obdobju osnovne šole se učenčevo znanje pri vseh predmetih ocenjuje številčno in opisno.

V tretjem obdobju osnovne šole se učenčevo znanje ocenjuje številčno.

#### 63. člen

(obveščanje o uspehu)

Osnovna šola ob koncu vsakega ocenjevalnega obdobja starše pisno obvesti o učnem uspehu učenca.

V prvem razredu osnovne šole je obvestilo o učnem uspehu učenca med šolskim letom lahko tudi samo ustno.

Med šolskim letom dobijo starši obvestila o uspehu učenca. Ob zaključku razreda dobijo učenci spričevala, v katerih so ocene za posamezne predmete in ocena splošnega uspeha.

Dosežki nacionalnega preverjanja znanja so dodatna informacija o znanju učencev. Podatki in analize o dosežkih nacionalnega

preverjanja znanja se ne smejo uporabiti za razvrščanje šol.

Podrobnejše določbe o izvajanju nacionalnega preverjanja znanja izda minister.

Tretji odstavek tega člena ni obvezen za zasebne šole, ki izvajajo programe osnovne šole po posebnih pedagoških načelih.

#### 65. člen

(namen preverjanja)

Rezultati preverjanja znanja ob koncu obdobj se lahko uporabljajo samo za namen, ki ga določa ta zakon.

#### 67. člen

(prilagojeni programi)

S prilagojenimi izobraževalnimi programi in posebnim programom vzgoje in izobraževanja se lahko drugače določi način ocenjevanja ter preverjanje znanja ob koncu obdobj.

(ugovor na oceno)

Če učenec in starši menijo, da je bil učenec ob koncu pouka v

#### 69. člen

(napredovanje)

Učenci v prvem in drugem obdobju razredov ne ponavljajo.

Učenci v tretjem obdobju napredujejo v naslednji razred, če so ob koncu šolskega leta pozitivno ocenjeni iz vseh predmetov.

Ne glede na določbo prvega odstavka lahko učenec zaradi slabšega učnega uspeha, ki je posledica daljše odsotnosti, bolezni, preselitve, ali zaradi drugih opravičljivih razlogov ponavlja razred, če to zahtevajo njegovi starši oziroma ponavlja razred na predlog učitelja in šolske svetovalne službe v soglasju s starši.

#### 70. člen

(popravni izpit)

Učenci, ki so v 7. in 8. razredu ob koncu pouka v šolskem letu negativno ocenjeni iz največ dveh predmetov, do konca šolskega leta opravljajo popravni izpit. Popravni izpit lahko opravljajo največ dvakrat v šolskem letu.

Učenci 9. razreda lahko opravljajo popravni izpit tudi iz več predmetov, iz katerih so ob koncu šolskega leta negativno ocenjeni. Popravni izpit lahko opravljajo večkrat, najmanj štirikrat v šolskem letu.

Če učenec popravnih izpitov ne opravi uspešno, ponavlja razred.

71. člen

(učenci s posebnimi potrebami)

Določbi 69. in 70. člena tega zakona ne veljata za učence, ki so vključeni v prilagojene izobraževalne programe ali v posebni program vzgoje in izobraževanja, če je tako določeno s temi programi.

78. člen

(oprostitev)

Učenec, ki je iz zdravstvenih razlogov v celoti oproščen sodelovanja pri posameznem predmetu, se iz tega predmeta ne ocenjuje.

81. člen

(zasebne šole)

Določbe 61. do 63. člena, 69. in 70. člena ter 76. do 80. člena tega zakona niso obvezne za zasebne osnovne šole.

83. člen

(vsebina spričeval)

Osnovna šola izda učencem od 1. do 3. razreda spričevala z

opisnimi ocenami in učencem od 4. do 9. razreda spričevala s številčnimi ocenami.

#### 84. člen

(zaključno spričevalo)

Osnovna šola izda učencem, ki zaključijo osnovnošolsko izobraževanje, zaključna spričevala.

V zaključno spričevalo se vpišejo učenčeve ocene iz 9. razreda in ocena splošnega uspeha ter dosežki učenca pri nacionalnem preverjanju znanja ob koncu tretjega obdobja.

Učencem, ki so končali prilagojene izobraževalne programe, ki ne določajo nacionalnega preverjanja znanja ob koncu tretjega obdobja, se v zaključno spričevalo vpišejo ocene iz 9. razreda in ocena splošnega uspeha.

Učencem, ki so končali posebni program vzgoje in izobraževanja, se izda zaključno potrdilo o izpolnjeni osnovnošolski obveznosti z opisno oceno dosežkov učenca.

#### 95. člen

(vrsta zbirk podatkov)

Osnovna šola vodi naslednje zbirke podatkov:

1. zbirko podatkov o učencih, vpisanih v osnovno šolo, in njihovih starših,
2. zbirko podatkov o napredovanju učencev, izdanih spričevalih in drugih listinah,
3. zbirko podatkov o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učencev,
4. zbirko podatkov o učencih, ki potrebujejo pomoč oziroma svetovanje.

Zbirka podatkov iz 1. točke prejšnjega odstavka obsega:

- podatke o učencu: ime in priimek ter EMŠO, spol, datum, kraj in državo rojstva, prebivališče in državljanstvo, zdravstvene posebnosti, katerih poznavanje je nujno za učenčevo varnost in za delo z učencem in

- podatke o starših: ime in priimek, naslov prebivališča, telefonska številka, na katero je mogoče posredovati nujna sporočila v času, ko je učenec v šoli.

Zbirka podatkov iz 2. točke prvega odstavka tega člena obsega poleg podatkov iz prve alineje prejšnjega odstavka še podatke o napredovanju učenca, izdanih spričevalih in drugih listinah.

Zbirka podatkov iz 3. točke prvega odstavka tega člena obsega poleg podatkov iz prve alineje drugega odstavka tega člena še podatke o gibalnih sposobnostih in morfoloških značilnostih učenca, ki se nanašajo na: telesno višino, voluminoznost telesa, hitrost alternativnih gibov, eksplozivno moč, koordinacijo gibanja telesa, fizično vzdržljivost trupa, gibljivost, mišično vzdržljivost ramenskega obroča in rok, sprintersko hitrost in vzdržljivost v submaksimalnem kontinuiranem naprežanju.

Osebni podatki iz 3. točke prvega odstavka tega člena se zbirajo v soglasju s starši oziroma skrbniki učencev.

Zbirka podatkov iz 4. točke prvega odstavka tega člena obsega poleg podatkov iz 1. in 2. točke prvega odstavka tega člena še:

- družinsko in socialno anamnezo,
- razvojno anamnezo,
- diagnostične postopke,
- postopke strokovne pomoči in
- strokovna mnenja drugih inštitucij: centrov za socialno delo, zdravstvenih inštitucij domov, svetovalnih centrov oziroma vzgojnih posvetovalnic.

Osebni podatki iz 4. točke se zbirajo v soglasju s starši učencev, razen v primeru, ko je učenec v družini ogrožen in ga je potrebno zavarovati.

Svetovalni delavci so podatke iz 4. točke dolžni varovati kot poklicno skrivnost. Te podatke so kot poklicno skrivnost dolžni varovati tudi drugi strokovni delavci, ki so jim podatki posredovani zaradi narave njihovega dela.

Evidenca šoloobveznih otrok, ki jo vodi šolska uprava v skladu z drugim odstavkom 48. člena tega zakona, obsega:

- podatke o otroku: ime in priimek ter EMŠO, datum rojstva, naslov prebivališča, ter
- podatke o starših: ime in priimek, naslov prebivališča.

Evidenca učencev, ki opravljajo zaključno preverjanje znanja, vsebuje:

- ime in priimek učenca in spol, datum, kraj ter državo rojstva,
- osnovno šolo, na kateri učenec opravlja zaključno preverjanje znanja, in oddelek razreda,
- šolsko leto, v katerem učenec opravlja zaključno preverjanje znanja,
- seznam predmetov, iz katerih učenec opravlja zaključno preverjanje znanja,
- ocene, dosežene na zaključnem preverjanju znanja.

Evidenca učencev, ki opravljajo nacionalno preverjanje znanja, vsebuje:

- ime in priimek učenca ter EMŠO, spol, datum, kraj in državo rojstva,
- osnovno šolo, na kateri učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja, ter razred in oddelek,
- šolsko leto, v katerem učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja,
- seznam predmetov, iz katerih učenec opravlja nacionalno preverjanje znanja,
- dosežke učenca na nacionalnem preverjanju znanja.

Evidenco iz tega odstavka vodi Državni izpitni center.

#### 96. člen (način zbiranja podatkov)

Osnovna šola zbira podatke iz 1., 2., 3. in 4. točke prvega odstavka prejšnjega člena neposredno od posameznikov, na katere se podatki nanašajo.

#### 101. člen (odgovorna oseba)

Z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev se za prekršek kaznuje

odgovorna oseba osnovne šole, če:

- ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela v obsegu, ki ga določa predmetnik in učni načrt (29. in 30. člen tega zakona),
- ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela po letnem delovnem načrtu (31. člen tega zakona),
- za učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona ne izvaja vzgojno-izobraževalnega dela v skladu z odločbo o usmeritvi,
- v nasprotju s tem zakonom odkloni vpis otroka iz svojega šolskega okoliša oziroma če odkloni vpis otroka s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona, kot je določeno v odločbi o usmeritvi (48. in 49. člen tega zakona) ali
- ne vodi predpisanih zbirk podatkov (95. člen tega zakona).

102. člen

(starši)

Z denarno kaznijo od 10.000 tolarjev do 50.000 tolarjev se za prekršek kaznujejo starši, če:

- ne vpišejo otroka v osnovno šolo v skladu s 45. in 49. členom tega zakona, oziroma ne vpišejo otroka s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona v skladu z odločbo o usmeritvi v program ali
- ne zagotovijo otroku izpolnitve osnovnošolske obveznosti (4. člen tega zakona).

